

ELŐFIZETÉS:
 Egész évre . . . 6 ft.
 Fél évre . . . 3 ft.
 Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét
 illető küldemények a
 szerkesztőnek, anyagiak
 a laptulajdonosnak kül-
 dendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
 egy 1 hasábos petit sor 10 kr.
 többszöri hirdetésnél olcsóbb.
 Nyiltér sora 25 kr.
 Bélyegdíj minden hirdetésnél
 30 kr.

A hirdetések Bittermann
 Nándor könyv- és könyvmdá-
 jában és a szerkesztőnél fogad-
 tatnak el.

Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A dalárda jubileuma.

Zombor, 1897. augusztus 22.

Elmultak a fényes, felejthetlenn emlékeztető napok, kitűrihetlen nyomokat hagyva s valóságos nagyszabású eseményt képezve városunk kultúr-történetében.

A zombori kaszinó-egyleti dalárda megünne- pelte fennállásának, sikerdús működésének negyed- százados évfordulóját. Az ünnepségek három napon át tartottak, szakadatlan lelkesedéssel s a hazafias örömmel hamisítatlan megnyilvánulásaival. Biz- vást elmondhatjuk, hogy Zombor városa ilyen mozgalmas képet még sohasem mutatott és el- mondhatjuk, hogy ilyen magas, díszes ünne- pélynek tanui városunkban még nem voltunk.

Szinte egygyé olvadtak az emberek; a kö- zös öröm érzete hatotta át a lelkeket, a hazafias öröm igaz, őszinte érzete, hogy derék egyesüle- tünk, a mely annyi szépet, jót produkált, a mely nemes feladatának teljesítésével annyi művelzetet szerzett a közönségnek, ime elnyerte a legszebb jutalmat, a legszebb babért: a hosszú éveken át folytatott fáradságos munka után megülhette ezüst lakodalmát, a melyen újra örök hűséget esküdhetett a dalnak; és mindenünnen, az ország távoli vidékeiről, a megye minden részéből, a város minden egyes lakosától, ezer és ezer ajkról az őszinte üdvözlés szállott felé. E két jelenség meg- adta a fényes sikerekért a legfényesebb jutalmat.

Az alább közölt részletes tudósításban be- számolunk, hogy az ország és a megye mely dalárdái vettek részt az ünnepélyeken. A többi nagyszabású jelen volt vidékieken kívül mintegy 220-an voltak a vidéki dalos társak, a kik valóságos testvéri szeretettel ölelték magukhoz a mi jubiláló, sikereiben gazdag dalárdánkat. Szinte megható volt a közös célért küzdő egyesületek- nek megnyilvánuló szeretete és őszinte lelkesé- dese. A hangulat a legbarátságosabb, legkedé- lyesebb és legvigabb volt az első perctől az utolsóig.

Az ünnepségek sikere páratlan. Olyanok, a kik részt vettek már az ország más vidékein megtartott hasonló természetű ünnepélyeken, el voltak ragadtatva s nem győzték eléggé kifejezni elismerésüket és elragadtatásukat.

A felejthetlenn napok hatása nekünk is köte- lességül rója fel, hogy mint a nyilvánosságnak szerény örei melegen gratuláljunk a dalárdának. Ünnepélye országos dalünnepély volt; olyan él- vezetet és látványt teremtett ezzel meg, hogy csak hálával tartozunk neki. Közönségünknek az a tumultusa, a mely az ünnepélyen részt vett, soha sem felejt el a kedves napokat s ezután bizonyára még nagyobb, még őszintébb vonza- lommal viseltetik a jubiláns egyetel iránt. Kitar- tást, erőt és lelkesedést kívánunk az új 25 év küszöbén!

A kedves vidékiek pedig tartsák meg egy a dalárdát, mint Zombor városát jó emlékeztük- ben! Jó szívvel, magyaros barátsággal és szere- tettel fogadtuk őket. Kedvességük, szívélyességük reánk nézve örök emlékeztető!

A jubileumi ünnepségekről a következő rész- letes tudósítást közöljük:

A megérkezés és bevonulás.

A kaszinó-egyleti dalárda már hetek óta lázas munkásságot fejtett ki, hogy jubileumát méltóan ünnepelje meg. Különös figyelmet fordított arra, hogy a nagy számban érkező vidéki dalo- sokat igazi magyaros vendégszeretettel fogadhassa, őket mindenben jól ellássa.

A dalos társaknak érkezése szent István napján d. u. 1/4 órára volt jelezve. Már 3 óraker- őriási néptömeg lepte el a vasuti indóházat, a park melletti utakat s a bajai utat. A fogadat- tásra megjelent a vasuti állomáson a kaszinó- egyleti dalárda ugyszólván teljes számban, a a zombori iparos dalárda és a tűzoltó-egyesület a zenekarával.

A vendégeket hozó vonat a rendes időben

robogott be a pályaudvarba; mihelyt a különféle jelvényekkel ékesített dalosok a kupék ablakaiban láthatók lettek, felhangzott a harsogó éljen; a tűzoltó zenekar pedig reá zepditett a Rákóczy- indulóra.

Mikor a vonat megállott, egymás után szálltak ki a Szabadkai Dalárda, a budapesti Törekvés Dalárda és Önképző-Egyesület, az Erzsébetfalvi Dalárda és a Kulai Dalárda tagjai, barátságosan szorítva kezét a zombori testvérekkel. Mikor már mindnyájan kiszálltak, a zombori Kaszinó-Egyleti Dalárda elénekelt a jeligéjét s „Isten hozott“ c. dalt, majd előlépett Pribil Ernő, a dalárda elnöke s szívből jövő szavakkal üdvözölte a vendégeket. A szívélyes fogadtatást a „Törekvés“ egyik tagja köszönte meg lelkes szavakban. A Törekvés is elénekelt a jeligéjét, mire megindult a menet be a városba.

A három lovasrendőr után a tűzoltó-zenekar nyitotta meg az impozáns menetet; a tűzoltó-tes- tület után a zombori kaszinó-egyleti dalárda, utána a szabadkai dalárda, majd a kulai dalárda, ez után az erzsébetfalvi, utána a „Törekvés“ dal- és önképző-egyesület, majd a zombori iparos da- lárda tagjai következtek. A menet befejezéséül kocsikon jöttek a hölgy-vendégek. A menetet a bajai-uton és bajai-utcán keresztül a városháza elé vonult. Utközben a tűzoltó-zenekar gyűjtő indulókat játszott, a közönség pedig minden ol- dalról ellepte az utcákat, élénk érdeklődéssel szemlélvén az impozáns menetet.

Mikor a menet Schlagetter Gyula polgármes- ternek, a dalárda egyik diszelnökének lakása elé érkezett, hatalmas éljenzés hangzott fel. Éltették a diszelnököt, a város érdemes polgármesterét. Schlagetter Gyula megjelent az ablaknál s ba- rátságos kézzel köszönte meg a szívélyes ovációt.

A városháza előtt a menet megállott s a vidéki dalostársak a helybeliek kalauzolása mellett szállásaikra vonultak, hogy egy kis pihenő után az ismerkedési estélyre jöjjenek össze.

Este fél 8 órakor érkeztek meg az újvidéki magyar dalárdának tagjai, a kiknek fogadtatására szintén egy küldöttség ment ki az állomásra. Rác Soma üdvözölte őket meleg szavakkal, a mire Bruck Ferenc, az újvidéki dalárda elnöke válaszolt. Velük érkezett meg az újvidéki polgári magyar dalkör kiküldötte.

A délután folyamán érkezett meg a bezdáni dalárda és az apatini dalárda küldöttsége. Résztint még 20-an, részint pedig másnap jöttek meg a pécsi, hódmezővásárhelyi, debreceni, szegedi és kalocsai dalárda kiküldöttei.

A vidéki dalárdák.

Érdekesnek tartjuk feljegyezni örök emlé- kéül a zombori közönségnek, hogy az ország és a megye mely dalárdái vettek részt a szépen sikerült jubileumi ünnepségeken.

Testületileg jelentek meg és a diszhangver- senyen közreműködtek:

1. Az erzsébetfalvi polgári dalkör 23 taggal. Elnök Mártonfy László, karmester Ziegler Béla.
2. A bezdáni olvasóköri dalárda 20 taggal. Elnök Csirszka Konrád, karmester Farkas Ferenc.
3. A budapesti „Törekvés“ dal- és önképző- egyesület 67 taggal. Elnök Weisz Ede, karmes- ter Stark Henrik.
4. Az újvidéki magyar dalárda 27 taggal. Elnök Bruck Ferenc, karmester Hollós Lipót.
5. A kulai dalárda 19 taggal. Elnök Mezey Zsigmond, karmester Potzta Ferenc.
6. A szabadkai dalegyetel 35 taggal. Elnök Mucsi György, karmester dr. Brenner József.

Itt említjük meg a zombori testvéregyesületet, a 7. zombori iparos dalárdát, mely 65 taggal vett részt. Elnök Czedler János, karmester Lévy Nándor.

Küldöttségileg képviselve voltak:

1. A magyar országos daláregyesület. Kép- selték id. Ábrányi Kornél és Gaál Ferenc.
2. A debreceni dalárda dr. Benedek János által képviselve.

3. A szegedi dalárda 3 taggal.

4. A kalocsai dalárda 3 taggal, köztük Moróca Árpád igazgatóval és Berauer József kar- mesterrel.

5. Az újvidéki polgári magyar dalkör Györi László alelnök által képviselve.

6. Az apatini dalárda 5 taggal.

Az ismerkedési estély.

Este 7 óra után erős zivatar keletkezett, a mi az ünnepély programjában némi változást idézett elő. Elmaradt nevezetesen a nagyszabá- sunak és fényesnek tervezett szerenád, a melyet az összes vidéki és helybeli dalárdisták lampiónos menettel a város polgármesterének, ugysis mint a kaszinó-egyleti dalárda egyik diszelnökének akar- tak adni. A szerenád helyett egy négy tagu küldöttség tisztelgett a polgármesternél s felkérte, hogy szerencsétlense jelenlétével a dalosok ismer- kedési estélyét. A polgármester örömmel teljesi- tette a kérelmet s a küldöttség tagjaival megjelent az estélyen, a hol aztán zajos ovációval, őszinte lelkesedéssel, szünni nem akaró éljenzéssel fo- gadták.

Az ismerkedési estély a zivatar miatt nem a „Vadászkürt“ kerti helyiségében, hanem az emeleti termekben tartatott meg. Nyolc óra után már együtt voltak az összes vidéki és helybeli dalosok; minden dalárda külön, a részére kijelölt asztalnál foglalt helyet. Csakhamar jókedv szállta meg a kedélyeket s a legbarátságosabb hangulat vált uralkodóvá. A dalárdák nem szeparálták magukat, hanem testvéri érzéssel találkoztak majd ennél, majd amannál az asztalnál s barátságosan koccin- tottak egymás egészségére. Szinte bámulatos volt az a ritka fesztelenség, a mely megszüntetett minden társadalmi különbséget, minden idegenke- dést és valóságos testvériséget teremtett meg. A ki jelen volt ezen az estélyen, a bizonyára soha- sem felejt el az őszinte barátságának azokat az ezerféle módon megnyilvánuló jelenségeit.

Az ismerkedési estélynek a koccintáson s a barátság kölcsönös kicserélésén kívül volt hivata- los része is. A mi dalárdánk szívből fakadó, remek szóoklattal és egy-egy emléktárggyal köszönte meg, hogy a vidékiek eljöttek, a vidéki dalárdák pedig egy-egy dalt énekeltek el álta- lános tetszés mellett; és mikor a tetszés-nyilvá- nitás nem csillapult, hát jó szívvel meg is dup- lázták a nótázást.

Az ismerkedési estélynek ez a megható, kedves része így folyt le:

Bevezetésül a mi kipróbált, jubiláló dalárdánk énekelt. Még el sem hangzottak az utolsó akkor- dok, megérkezett a diszelnök, Schlagetter Gyula, polgármester, a kinek lelkes fogadtatásáról már megemlékeztünk.

A szünni nem akaró éljenzés után előlépett Rác Soma és a zombori kaszinó-egyleti dalárda nevében a következő remek, szóokki hévvel elő- adott beszédet intézte a vendég-dalosokhoz:

Szeretett dalostestvérek!

A dal eredetéről a velünk rokon eszt népek olvas- tam egy szép regéjét. Az ének istene, Vannemunne, valamikor egyszer leszállt a kúphegyre s annak szent ligetében lantolt és énekelt. Minden élő és nem élő lényt meghívott erre az igazán isteni első hangversenyre s mindenik tanult az isten énekeiből. Az erdő ellette a lomb susogását, a csermely a hab locogását, a szél a zugását, a madarak a csattogásukat, a csicsérgésüket. A halak csak szemeig dugták ki fejüket a vízből, de fülüket behagyták. Látták a száj mozgását és utánozták, de némák maradtak. Egyedül az ember fogott fel mindent s azért éneke le a szív mélyéig és fel az istennek lakáig hat.

Ime egy eszmélni kezdő gyermeknép megkapó képelete a dal eredetéről és hatásáról! Az emberi szív kifürkészhetetlen mélye és az égbolt mérhetetlen ma- gassága a két határ, melyek között a dal szabadon szárnyal s melyek között szárnyának minden lebbenése bűvöl és igéz.

S épen e bűvös erejének folytonos tapasztalásban megerősödött tudata avatta a dalt az embernek valósa- gos lelki szükségletévé. Nemcsak akkor folyamodik hozzá, mikor az örök kegyelem kapujának a s gyarló emberi lélek jóindulatu nemes érzelmeinek zárait akarja felpattantani a maga számára, hanem meg-megcsendül az élet mindenféle viszonyai között, valahányszor egy-egy

Trischler K. szavaltta el ezután teljesen reá való tollára. A magas tetszést aratott, i

Száll az idő
Fáradtá
A pihenést
Büszkén
Mellette
Románia
Ölben
A kiké

A multnak
A jövő
Bár mint
Együtt
A multnak
Mig örök
S a mult
Nem láthat

A mig sziben
Élet s halál
A régtelen
A dal nem
Élte örök
Számára ott
Dal mindig
A mig heví

Öc a földön
Tangaja
Hangja
Komor szikla
S ha onlads
Furulya
A dal nem
Tündéri

Dalnak nem
Hol összegyű
Szent áldozat
Szentnek
Lobog a fén
Dicsőítéssel
Velünk örök
A hol meg

Zengjen a
Harsogja
Ifjúk, agy
Forrassa
Bársok a tő
Csak egy
Legyen örök
Minden igaz

Szerző me
ódáját. Mondan
jutalmazta a jeles

Dr. Ferencsik olvasta a dalárdán má közölt történet

Majd a disz igazán megható dalárdák szónokai lára s az őszinte üdvözölven a jubileum remek szalaggal dalárda zászlaját, t testület is. A hódun Kun Miksa, a szeg Lajos, az ujvidéki a Törekvés nevébe tüzöltö-testület nevé falvi dalárda nevébe zölték a dalárdát s szebbnél-szebb szal

tek képviselői; ott volt Zombor város színe-java; a diszes hölgykoszoru kedves képpé varázsolta a sokadalmat.

A diszközgyűlés lefolyása a következő volt: Pribil Ernő, a dalárda elnöke azt indítványozta, hogy a közgyűlés menessen Schlagger Gyula diszelnökért egy küldöttséget. Vezetése alatt kiküldettek Bruck Ferenc, az ujvidéki, Mucsi György, a szabadkai és Weisz Ödön, a „Törekvés” dalárdák elnökei. Pár perc múlva megjelent a teremben a küldöttség élén Schlagger Gyula, a kit a közönség zajos éljenzéssel üdvözölt. Mikor a diszelnök elfoglalta az elnöki széket, a kaszinó-egyleti dalárda elénekelt Bartay Ede „Nemzeti imája”-t. Ezután Schlagger Gyula a következő emelkedett hangon elmondott, átértett szép beszéddel nyitotta meg a diszközgyűlést:

Mélyen tisztelt közgyűlés!
Nagyrabecsült közönség!

A „Zombori kaszinó-egyleti dalárda” működésének és fennállásának 25. évfordulója hozott itt össze bennünket.

A dalárda működését és fennállásának történetét, megalakulását e napig, az egyleti titkár ur fogja a közgyűlés folyamán méltányolni és részletesen megismertetni, ugyanazért csak arra szorítkozhatnám, hogy a diszes elnöki helyről, hová a dalárda tagjainak kegyes jóindulata, s talán még inkább a város iránt nyilvánuló elismerés és nagyrabecsülés hívta meg csekély és érdemekkel általában nem bíró személyemet, önöket benső örömmel üdvözöljem, és különösen tiszteletteljesen mondjak „Isten hozott”-at és őszinte köszönetet, a vidékről ide fáradott dalárdozóknak, kik a szíves hívásnak engedve itt megjelenni kegyesek voltak, ekként jelenlétükkel is hozzájárulván azon örömteljes hangulat emeléséhez, mely mindnyájunkat eltölt, midőn a mi dalárdánk negyedszázados jubileumát ünnepeljük.

Mélyen tisztelt közgyűlés!
A dal, az ének jelentőségét és hatását, mondhatnám fontosságát, a világ minden népe minden időben elismerte; a dal, az ének művelése, mindentitt mutatója volt az általános műveltség fokozatának; kifejezője, közvetítője volt és maradt ugy egysek, mint népek és nemzetek érületének, gondolkodásának; dalban, énekben táruult fel mindenkor az emberek kedélyvilága; a dal élő, hangos ápolója a hagyományoknak, — nemesítője, fejlesztője a nemzetek nyelvének, és fentartója a nemzetek nyelvének még akkor is, midőn azok már rég eltűntek a föld színéről; — a nép eltűnik, de a dal, az ének megmarad, az tovább él, nemzedékről nemzedékre száll, mit a költő ugy fejez ki dalban, hogy:

„Száll a madár ágról ágra,
Száll az ének szájról szájra”

hogy tovább éljen, soha el ne muljon, miként a jónak, a szépnek érzete soha el nem mulik az emberek kebléből. Hivatkozom-e a szentírásra, mely megőrizte és átadta az utókornak Salamon király énekeit, melyek ugyis mint költészeti remek, ugys mint életbölcészeti tételek mai napig utólréhetetlenek ismertettek, és mint művelődés-történeti adatok megbecsülhetlenek? Szóljak-e arról, hogy Spanyolországban még ma is élnek a nép ajkán a bámulatosan szép mór dalok és bújós regék, pedig már több század mult el azóta, hogy a mörök Spanyolország földjéről elűztek.

Zombor szab. kir. városában is a 25 év előtt megalakult dalárdánk kulturális missziója volt és van; de egyuttal hazafias küldetést is teljesített; ápolta a harmóniát kebelében és a társadalomban; érdeme, joga van reá, hogy negyedszázados fennállásának, működésének határán egy pillanatra megálljon, megnyugodjék és ünnepeljen; érdemét és jogát elismeri és bizonyítja Zombor szab. kir. város nagy közönsége, midőn oly őszinte örömmel járul hozzá és vesz részt az ünnepségen.

Habár azon befolyás, melyet a zombori kaszinói dalárda városunk társadalmi fejlődésére gyakorolt a multban és gyakorol a jelenben is, nem oly általános ugyan, hogy a város közönségének minden társadalmi mozgalmaira irányadó hatással legyen, de azért el nem vitatható, hogy a dalárdának a legtöbb társadalmi mozgalmak megindításában, célra vezetésében, azok szerencsés és a közérzetre megnyugtató kellem intézésében, rendezésében, lényeges érdemei vannak.

Eszményi feladatából és rendeltetési céljából kifolyólag dalárdánk mig egyrészt minden alkalommal oda törekedett, hogy a közönségnek kellemes szórakozást nyújtson, másrészt mindig készségesen közreműködött általános nagyobb szabású ünnepeleinkben, mindig örömmel járult hozzá, hogy bármily jótékony, vagy emberbaráti cél sikerét közreműködésével előmozdítsa, biztosítsa.

De mindnyájan tudjuk, hogy dalárdánk a hazafias és nemzeti szellem és műveltség ápolása, felkarolása és terjesztése körül is nagy érdemei vannak; az eszményi és hazafias célt tekintve, csak örvendünk kell azon buzgóságnak, melylyel dalárdánk minden tagja áthatva a cél és hivatás fontosságától, mindenkor egész lelkesedéssel teljesítette kötelességét, csak örvendünk kell azon kitartáson, melylyel a hazafias szellemet, a felemelt zászlót mindenkor tisztán és sértetlenül megőrizte s azt nem egy alkalommal a hazafias láng felbuzduló erélyével, hivatásának benső érzetével, erős karokkal magasra lobogtatta, bátorítva a netalan csüggedőket, vigasztalva azokat, kik a már nyert térnek elvesztése miatt aggódtak.

Zombor sz. kir. város társadalmának egészséges továbbfejlődése érdekében tehat egész bensőséggel kívánunk kell, hogy a jubileó dalárda tevékenysége folytonos legyen, és hogy annak a nagy közönség részéről támogatása, ápolása el ne hanyagoltassék.

Az elhunlt 25 év záloga és biztosítéka annak, hogy a zombori kaszinó-egyleti dalárda a közönség szeretetere a jövőben is mindenkor érdemes leszen.

Ezzel van szerencsém a közgyűlést megnyitottnak nyilvánítani.

Jól esett a közönségnek, hogy derék dalárdánk működését épen a város polgármestere méltatta ilyen szép szavakkal. A beszéd általános tetszést aratott, frappans hatást szült.

Majd Mohácsnak gyászos földén,
Hol örökös a ború,
Öröm helyett mély gyászt öltvén,
Dal fakadt, de szomorú.
Az a róna, véres róna,
Hajb, húszezer hőst takar;
Most is tart e gyász, — azóta
Sirva vigad a magyar.

Fölríadt még egyszer aztán
— Mint a lángzó vad vihar —
A rab nemzet vádló ajkán
A tüzzel telt harci dal.
Mint a sirtól nyögő jajszó,
Sikolt a tárogató,
Harca lázít a toborzó:
A Rákóczy-riadó.

S az utolsó, legdrágább dal
Most is tépi meg szívünk,
Mikor ifju tüzzel-lánggal
Mind elmenni készülünk.
Hova, merre? ... a rózsának
Szép virága rég lebuult,
Egy új sirra bód a bánat
Friss, örökzöld koszorut.

S zeng a rónán, zug a bérce
A magyar nép éneke;
Ha kaszája peng a réten
S barázdát von az eke.
Mintba egyszerű dalában
Isten szíve szöllána,
Minden hangban oly varázs van,
Oly bújós dallama.

Most bánatos, mit panaszzal
Elzokog egy bú leány,
Majd, mint rózsra nyit tavasszal,
Piros pünkösdi bajjalán.
Elborong, mint nehéz felhő,
Otvá sűrű záporát;
Majd, mint játszi, könnyű szellő
Villan hegyen-völgyön át.

S mig magyar szív lesz e földön
S egy homokszem, mely magyar,
Zengni is fog mindörökkön.
Mindörökké ez a dal.
Kincsei közt ez legdrágább,
A mivel csak bír e nép;
Minden nóta egy imádság,
Melylyel áldja istenét.

Ninesen abban semmi átok,
Csupa áldás, szeretet;
Testvérepek, hallgassátok,
Nyissátok meg szívetek!
A magyar szív ellenét is
Szeretettel öleli;
Szégyen arra, a ki mégis
Mostohaként gyűlöli.

Ez Istvánnap kettős ünnep:
Nemzetünk s a dalé;
Daltestvérek, mindenünnet
Ez gyűjtött ma egytív.
Összehozott honszerelmünk,
Az édes dal, a zene:
Gyönyörködve til felettünk
A magyarok Istene.

Negyedszázad néz reátok,
Negyedszázad nagy idő;
S ünnepeini dalárdátok
Im, a nemzet idejő.
Neked zengett minden ének,
Téged szolgált, szent hazánk;
A nagy Isten, daltestvérek,
Szent áldását adja ránk.

Ezredéves mult határán
Boldogan áilsz nemzetem;
Dal zendüljön, égbe szállván,
Szent örömdal sziveden.
Csengjen szívből, csengjen a dal,
Csengjen, hogyha kell, a kard:
Áld meg Isten, diadallal
Mindörökre a magyart!

Leírhatatlan az a lelkesedés, a mit a ritka páthosszal elszavalt gyönyörű óda a hallgatóságra gyakorolt. A szerzőt néhányan vállalkra emelték s ugy éltették.

Ezután megindult az általános barátkozás, testvériesülés. Majd itt, majd ott hangzott fel egy-egy főszt, egy-egy szép dal, mindmegannyi fényes tanubizonyosságok a dalosok lelkesedésének, ideális, nemes gondolkodásomódjának és dicsőítésére a magyar dalművészet bálványozott muzsájának.

Az ismerkedési estélyen, valamint másnap a diszközgyűlésen, a banketten s este a „Vadászkürt”-ben fényes ovációban részesítették id. Ábrányi Kornélt, a magyar zene- és dalművészet egyik gigását.

A diszközgyűlés.

Az ünnepelek második napján gyönyörű idő kedvezett. Az óriási vihar után 21-én reggelre ujra kiderült, a nap pompásan ragyogott s kellemes, a vihar által lehűtött levegő üdvözölte az összeseregülő dalárdistákat.

D. e. 8 óraker próba volt a közösen előadandó darabokból. A próbát Milcsinszky Alajos karmester vezetése alatt a főgimnázium tornacsarnokában tartották meg.

D. e. 11 óraker diszközgyűlés tartatott a városháza nagytermében.

A városháza nagyterme zsufolásig megtelt; ott voltak a vidéki dalárdisták, ott voltak a helybeli hatóságok, hivatalok, egyesületek és testüle-

érzelem erősebb hullámot vet a szív mélyén, ugy, hogy bátran vallhatjuk hű kísérőnek a bölcsőtől a sírig. Az élet minden fontosabb mozzanatát megragadja, hogy varázsbatalmával feledhetlenné tegye. Belekap a kicsi gyermek sírásába csitítólag, altatólag; felmagasztosítja az oltár elé lépő jegyesek szívében rezgő édes sejtelmeket; s fájón zengi bucsuszózatát a koporsóra bulló rögök tompa dübörgésébe. Önkenytelenül dalba tör ki ujjongó örömlünk, fellángoló lelkesedéstünk; benne keres enybléletet titkos búnk és sajtó fájdalomunk.

Természetesen érzelmeink, vágyaink tartalma szerint más-más dal fakad ajkunkon. Mindeniknek más az üteme, más a hullámzása, ugy hogy egy harmadfelezer esztendővel ezelőtt böles törvényszerző méltán mondhatta: „Ha tudni akarod, egy ország népe erkölcsös-e, a kormányzata jó-e, akkor csak a zenéjét kell meghallgatnod.” Nagy igazság van a mondásban.

Jól tudjuk mi, szeretett dalostestvérek, hogy mikor eljöttetek örömtünetpünk fényzetét szózatokkal emelni, elhozátok szemeket, fületeket is. Dalainkban s dalainkból megfogjátok itélni érzelmi világunkat is. Nos mi nem félünk ez itélettől, ha még oly szigorú mértéket ölt is. Hangunk, előadásunk lehet gyarló, de dalainkból olyan érzelmek szólanak hozzátok, melyek honpolgárnak és embernek legszebb ékességei. Nemesak mint jó hazafiak esdünk a magyarok istenének, hogy áldja meg a magyart s hogy tartsa meg honunkat örök időközön át, hanem mint szabad emberek azt is kívánjuk a népek örétől és atyjától, hogy a szent szabadság diadalában veszítse a zsarnokságot és rabságot; s mint az egyenlőség eszméjének buzgó harcosai azt is óhajtjuk, hogy az igazság és jog csillagát tüzte hazánk égére; s mint a testvériség kultuszának papjai azért is fohász-kodunk, hogy a haza fiai mint legyenek egy család testvérei. Testvéri érzelmeinket azonban nem csupán dalainkból fogjátok megérteni, testvéri szeretetünk melegét érezni is fogjátok közvetlen megnyilatkozásában. Testvéreileg üdvözöllek benneteket örömtünetpünkön, testvéreileg éreztetek magatokat közöttünk! Isten hozott!

Harsogó éljen kísérte minden oldalról a gyönyörű szónoklatot.

Ezután a vendég-dalárdák a következő sorrendben énekeltek: 1. a szabadkai dalárda, 2. a törekvés, 3. az ujvidéki dalárda, 4. az erzsébetfalvi dalárda, 5. a kulai dalárda, 6. a bezdáni dalárda és végül 7. a zombori iparos dalárda.

Mikor egy-egy dalárda a sűrű tetszésnyilvánításokkal fogadott énekét befejezte, a zombori kaszinó-egyleti dalárda testületileg felkereste az illető dalárdát a maga asztalánál s üdvözölő beszéd kíséretében a kismezelt szónok által átnyújtotta neki emléktárgyát, egy csinos kivitelű ezüst serleget ezen felírással: „A Zombori Kaszinó-Egyleti Dalárda, 1872—1897.”

Minden dalárda, összesen 7, a mely közreműködött a diszhangversenyen, kapott ilyen serleget. A serlegek átnyújtásakor zajos ovációban részesültek az egyes dalárdák, a melyek egy-egy szónokuk által meleg szavakban köszönték meg az emléket és a vendéglátó testvéregyesület szívélyességét. A serlegek átnyújtásakor a szép beszédeket a következő urak mondották: a szabadkai dalárdát dr. Ferencsik Lajos üdvözölte, Mucsi György, a szabadkai dalárda elnöke válaszolt; a „Törekvés”-t Kelő Mór üdvözölte, Weisz Ödön, a „Törekvés” elnöke válaszolt; az ujvidéki dalárdát dr. Szakács Nándor köszöntötte, dr. Bruck Ferenc, a felköszöntött dalárda elnöke válaszolt; az erzsébetfalvi dalárdát Popovits Sebő üdvözölte, Vojtek János alelnök válaszolt; a kulai dalárdát Novákovits Izidor, a bezdáni dalárdát Szakács Lajos, a zombori iparos dalárdát Rác Soma üdvözölték; a kulai dalárda nevében Potzta karmester, a bezdáni nevében Csirszka Konrád elnök, a zombori iparos dalárda nevében pedig Czedler János elnök köszönték meg az emléktárgyat s válaszoltak az üdvözölő beszédekre.

A serlegek csakhamar kézzel-kézzel jártak; mindenki érdeklé szemlélte meg a csinos emléktárgyat s testvéri szeretettel őrítette ki annak az ügyes és gyors töltögetés folytán látszólag soha ki nem apadó tartalmát. A serleg jó magyar szokás szerint bújdosott s vége-hossza nem volt az egymásra való barátságos köszöntéseknek.

Felejthetlen része volt az ismerkedési estélynek az a jelenet, a midőn a közönség kívánságára dr. Benedek János, a debreceni dalárda kiküldötte emelt szót. Asztalra állva beszélt; elmondotta, hogy a debreceni dalárda ép az napon Belgrádban ad hangversenyt, ott hirdeti a magyar dalművészet dicsőségét; de őt elküldötték, hogy a zombori testvéreket a nevében üdvözölje. Majd folytatásképp elszavalt a következő remek ódáját:

A magyar dal.

Írta s a zombori kaszinó-egyleti dalárda augusztus 20-iki ünnepeleyn eladta dr. Benedek János, a debreceni daleylet képviselője.

Ezredéves mult határán
Állj meg édes nemzetem;
Dal zendüljön, égbe szállván,
Szent örömdal sziveden.
Nézz csak át a messze multon,
— Ezeréves diadal —
Két kísérő volt ez úton:
A dicsőség és a dal.

Pusztaszernek sík mezőjén,
Hogy mienk lön e haza,
Ős apánk hegedőjén
Fölzendült a harc dala.
Megcsendült a dalnak érce,
Zengve búszke diadalt;
S évezrednek sziklaberce
Visszhangozza azt a dalt.

Trischler Károly, lapunk jeles munkatársa szavalta el ezután pompás alkalmi ódáját, a mely teljesen reá vallott az ő kipróbált, kitünő poétai tollára. A magas szárnyalású óda, mely általános tetszést aratott, így hangzik:

*Száll az idő, s bár egyre csattog szárnya
Fáradtta mégis soha nem leszen,
A pihenést egy percre sem kívánja
Büszkén halad át sok évezreden.
Mellette aggá lesz a csacska gyermek,
Rommá változnak a fényes falak,
Ölében egykor sírjukra lenek,
A kiknek élte emlőn fakadt.*

*A múltnak árnya, hoggha éjjelt támaszt,
A jövő fénye meg hajnalt derít, —
Bár mint a kezdet és rég harsban állnak
Egy mást ők soha le nem győzhetik.
A múltnak árnya végtelenbe terjed —
Míg örök fény ég a távol jövőn,
S a múlttól hosszabb-e a jövő élet?
Nem láthatunk át e sűrű ködön.*

*A míg zibongó, örök változásban:
Élet s halál egy helyen nem marad —
A végtelen időnek nyomdokában,
A dal nemtője folypást ott halad.
Éltek örök lesz, mert a hol szív lángol,
Számára ott egy újabb perc terem,
Dal mindig zeng az ifjak ajakáról:
A míg hevíti érzés, szerelem.*

*Őre a földön legtöbb ábránd, álom,
Tungója minden zöldelő berke,
Hangja reszket szerelmes rózságon
Komor sziklakon suttogva mereng,
S ha omladozó, régi vár törcsén
Furulya mellett pásztor andalog
A dal nemtője ott lebeg a légben
Tündéri arca szelíden ragyog.*

*Dalnak nemtője! érzem, itt lebegsz te,
Hol összegyűltünk oltárod körül,
Szent áldozattal téged ünnepelek —
Szívünk mélyében szent lángra hevítl.
Lobog a fény! ragyogó sugára
Dicsőfényed árad, messze, szerte szét,
Velünk örönd e honnak minden tája
A hol megérezik a dal ihletét.*

*Zengjen a dal lérevel, lelkesedre
— Harsogja túl a völgyet, bérceket —
Ifjúnak, aggnak teljék benne kedve
Forrasza össze dal a nemzetet.
Bár sok a táj, — felettünk egy a meglöbölt —
Csak egy hazát imádkhat a kebel, —
Legyen őre a dicsőség és a dal
Minden igaz szív szent veresével.*

Szerző meleg közvetlenséggel szavalta el ódáját. Mondanunk sem kell, hogy sűrű tapsvihar jutalmazta a jeles szerzőt.

Dr. Ferencsik Lajos, a dalárda titkára felolvasta a dalárdának az általa írt s lapunkban már közölt történetét.

Majd a diszközgyűlésnek leghatásosabb, igazán megható része következett. Az egyes dalárdák szónokai egymás után jelentkeztek szó-lásra s az őszinte szeretettől áthatott szavakban üdvözlőlvén a jubiláló testvéregyesületet, egy-egy remek szalaggal díszítették fel a kaszinó-egyleti dalárda zászlaját, velük együtt a helybeli tűzoltó-testület is. A hódmezővásárhelyi dalárda nevében Kun Miksa, a szegedi dalárda nevében Szakál Lajos, az újvidéki dalárda nevében Bruck Ferenc, a Törekvés nevében Weisz Ödön, a helybeli tűzoltó-testület nevében Buday Gerő, az erzsébet-falvi dalárda nevében pedig Vojtek János üdvö-zölték a dalárdát s kötötték fel a zászlóra a szebbnél-szebb szalagokat.

Végül id. Ábrányi Kornél emelkedett fel s remek beszéd kíséretében az országos magyar daláregyesület őszinte üdvözlését tolmácsolta. Minden beszéd óriási lelkesedést keltett, a mely lelkesedés a szalagok felkötésekor érte el tető-pontját. Ábrányi Kornélt pedig a közönség tün-

netőleg éljenzte hazafias szellemű, gyönyörű beszéde után.

Pribil Ernő az elnöki zárszóban meleg sza-vakkal köszönte meg a jelenvoltaknak s a vidéki egyleteknek a szíves megjelenést.

A diszközgyűlés befejezésül a jubiláló da-lárda énekelte el Kölcsey Hymnusát, a melyet a közönség állva hallgatott meg.

A jelenvoltak egy igazán magasztos ünne-pélynek benyomásával távoztak.

A szalagok.

Felsoroljuk itt a vendég-dalárdák és a zom-bori önkéntes tűzoltó-egyesület által a kaszinó-egyleti dalárda zászlajára emlékül ajándékozott szalagokat, azok felírásainak szövegével:

„A hódmező-vásárhelyi dalárda 1897. — A zom-bori kaszinó-egyleti dalárdának.“ (Fehér szalag, világos-kék himzés, arany rojtok.)

„A szegedi dalárda 1897. — A zombori kaszinó-egyleti dalárdának.“ (Világos tengerzöld szalag, sötét tengerzöld himzés, arany rojt.)

„Az újvidéki dalárda — A zombori kaszinói da-lárdának.“ (Nemzeti színű szalag, arany himzés, arany rojt.)

„A zombori kaszinó dalárdának 1897. augusztus 21-én — Törekvés dal- és önképző-egylet.“ (Fehér és sötét meggyzsinű szalag, arany himzés, arany rojt.)

„A zombori kaszinó-egyleti dalárdának 1897. aug. 21. — Erzsébetfalvai polgári dalkör.“ (Sötétkék és fehér szalag, ezüst nyomatú felirat, ezüst rojtok.)

„Kaszinó-egyleti szeretett dalárdájuknak 25 éves jubileumára tiszteletük jeléül 1897. augusztus hó 21-én — A zombori önkéntes tűzoltók.“ (Sötét meggyzsinű szalag, arany nyomatú felirat és arany rojt.)

Ezek a szalagok a diszközgyűlésen köttetnek fel; a pécsi dalárda szalagját délben a banketten tette a küldöttség a zászlóra. Ennek a szalagnak felirata:

„Zombori kaszinói dalárdának — A pécsi dalárda 1897. aug. 21.“ (Világoskék és narancssárga szalag, arany himzés és arany rojt.)

Ezekon kívül a zombori iparos dalárda is meglepte egy szép szalaggal a dalárdát. A szalagot még az első napon a vasuti állomáson a fogad-tatás előtt tűzték fel az iparos dalárda kedves leányai. A szalag fehér és rózsaszínű, aranynyomatú betűkkel és rózsacsokorral. Felirata: „A zombori kaszinó-egyleti dalárdának 25 éves jubi-leumára testvéri szeretettel és dalárüdvözléssel 1897. augusztus 21. — A zombori iparos dalárda.“

A szalagok mind kiváló izlésre vallanak s kedves, értékes emlékei lesznek bizonyára a mi dalárdánknak.

A bankett.

Déli 1 óraker díszbédre gyűltek össze a dalárdisták a polgári kaszinó helyiségeiben. Mint-egy 250-en vettek részt az ebéden, ismételten sokszoros tanujelét a dva az egymás iránt való barátságunk és szívéllyességnek.

Az első felköszöntőt Schlagger Gyula pol-gármester mondotta öfelségére a királyra, a király-néra és a királyi család tagjaira. A lelkes fel-köszöntőt, mely alatt 12 mozsárlövés dördült el, a közönség állva hallgatta meg, majd az éljenzés és a pohárcsengés lecsillapulta után uniszóló az egész közönség elénekelte a Szózatot. Megható, lelkes, felejthetetlen emlékü, igazán hazafias jele-net volt!

Mucsi György, a szabadkai dalárda elnöke szép szavakban Schlagger Gyulát,

Pribil Ernő, a kaszinó-egyleti dalárda elnöke a vendégeket,

Héring János, a „Törekvés“ nevében lelkes szavakkal a jubiláló dalárdát s annak elnökét, Pribil Ernőt,

Balogh Lajos dr. (Szabadka) a jubiláló da-lárdát s elnökét, Pribil Ernőt köszöntötte fel.

Vértessy Károly a következő szép beszédben köszöntötte fel id. Ábrányi Kornélt:

Vértessy Károly beszéde.

Tisztelt ünneplő közönség! Jeles dalárok!
Érvényesülni minden életpályán lehet, a kellő szor-galom, kitartás és egy kis szerencse mellett. Csak egy palya van a világon, a *művészi palya*, amelyen csak úgy érvényesülhet a kandidátus, ha őt a múza már a böl-esőben homlokon csókolta. És valóban! az emberiség művelődésének történetében mindig nagy szerepet ját-szottak a kiváló művészek; ők tölték legjobban egy-egy határákóval előre a nemzeteket.

Tudjuk a régiebb időben ki volt Sofokles, Homér, Horác, Vergil, újabban Molière, Dante, Shakespeare, a legújabb időben pedig Mozart, Liszt, Wagner s több más művész celebritás. De azt már nem tudnám meg-mondani, hogy kik is voltak akkor az uralkodók, mikor az említettünk régiebb világművészek ragyogtatták az istenadományukat.

Az ur és szolgálja pora előbb-később, de egyaránt elvegyült az anyafölddel, de a mi amazok híre, dicső-sége gyakran csak addig volt, míg vallukról a bibor lebulult, addig a nagy művészeknek a híre, dicsősége csak halálukban nőtt meg igazán, mint a bucsuzó naptól a fa árnyéka.

Ha már most a régi nemzetek nagy művészeiről is ilyen kegyelettel szólnak, mennyivel inkább becsü-lendőek meg a mi saját magyar véreink, nagyjaink, akik első sorban nekünk s az országnak szereznek hirt és dicsőséget.

Öltsön is ünnepi dísz városunk, öltsünk mi is ünnepi köntöst magunkra és viharosan tapsoljunk an-nak, lelkesen éljenzünk is meg azt a kiváló művészt,

aki mint az országos dalárszövetség küldöttje látogatott el hozzánk.

Id. Ábrányi Kornél ur nagy művész a nagyok között is; a művészetnek nem egy, de két ágában is jeleskedik, mint *író* és mint *zeneköltő*.

A folyó év májusában megült 50 éves írói és zene-költői jubileuma alkalmával ünnepezték őt az országban és a művelt külföldön is, mert a művész hazája — költőnk szerint — a nagyvilág.

Sok szépet elmondtak akkor róla avatottabb egy-ének, de legjobban találta el a hurverést az a magyar író, aki kedves vendégünk magyaros konpozícióira bi-vaikozva, azt mondotta: a mi Kossuth Lajos a politi-kában, az id. Ábrányi Kornél a zenében, — minden ízében magyar.

Hát éltesse is a magyarok istene az ilyen magyar művészt, a magyar szonáták nagymesterét és ünnepejlük őt mindnyájan, dalárok és nem dalárok, mert ő alapi-totta meg még egynevegy század előtt az országos dalárszövetséget, melynek folytán nekünk is ez a szép napunk támadt.

Éljen az országos dalárszövetség mindig elől har-coló bajnoka, éljen a nagy művész, éljen a magyar múza tisztos fölkejtje: id. Ábrányi Kornél ur, az író, a zeneköltő!

Id. Ábrányi Kornél emelkedett hangu tósztot mondott s a jubiláns dalárdát, Schlagger Gyula polgármestert és Pribil Ernőt, a dalárda elnökét éltette.

Ezután Fejér Gyula apát-plébános emelkedett fel s a következő hatásos, általános figyelemmel kísért tartalmas beszédet mondotta el:

Fejér Gyula apát-plébános beszéde.

Elvitázhatalan tény az, hogy a zene a jelenkor uralkodó művészete. Általános elterjedtségénél fogva nevelési rendszerünknek egyik fő és kiegészítő részét képezi elannyira, hogy mai napság már egész bizton állítható, miszerint zeneművelés vagy zenekedvelés nélkül nincs igazi műveltség. (Ábrányi K.: Igaz!) A zene az, mely az emberi lelket nemesíti; mely annak legtitkosabb hurjait érinti s hozzá rezgésbe; mely felemel az élet köznapni légköréből s oly régiókba ragad, hol a lélek kibontakozva az őt gátló kötelekekből, isteni hivatásá-nak áldozhat nemes érzelmekben. De mit szóljak az *egyházi zenéről*, az *egyházi dalról*? melyben az élet leg-rejtélyesebb varázsa ömledez fel a felzaklatott emberi szívből az ajkakra!! Hol talál a hullámzó kebel elég gyengéd és nyomatékos szavakat azon gyönyörteljes élelem méltó kifejezésére, mely benntünk mint egy égi balszam testileg úgy, mint lelkiileg felüdit? Ezen mennyei zene, ezen égi dal az, mely *meghódította* a földkerekségnek minden művelt nemzetét; *meghódította* nem véres nyomokon haladva, mint az országokat foglaló, népeket leverő harci bajnokok: hanem az erkölcszelidítő és kedélyderítő muzsák virágos utjait követve; *meghódította* nem az ellenséges ellenszegülésben levő népeket, hanem a magát önként megadó, szívesen hódoló *művelt világ* minden férfit és asszonyát. Ezen menyői zene, ezen égi dal által megszólal a néma, a beteg meggyógyul, az aggság megijul, elszorítjuk a fellegeteket és felemelkedünk az Urhoz, mert az egyházi zene, az egyházi dal a szó leggyönyörűbb értelmében — *imádság*. (Zajos tetszés.)

Nem csoda azért, ha az egész művelt Európában mindenütt oly nagy szorgalommal és áldozatkészséggel ápolják az egyházi zenét és egyházi éneket; — s e titokteljes rugónak volt köszönhető, hogy a zombori kath. egyházban is emberemlékezet óta fentartott egy állandó zenekar, mely a nagyobb ünnepek alkalmával az egyházi műzenével és műnéppel emelte az ájtatosságot, és tette nagyszerűvé és magasztossá az isteni tiszteletet.

Mintegy négy évtized előtt azonban egyházi hit-községünk kebelében megindult egy mozgalom, mely az Urnak egy második szent csarnokot óhajtott emelni. — Nincs, és nem is lehet helye itt szólnom ezen eszme helyes, vagy célszerűtlen voltáról; — csupán csak azt akarom megemlíteni, hogy az egyházközségi képviselt egy szerencsétlen reggelen azon soha eléggé nem ros-szalható határozatot emelte érvényre, mely szerint az egyházi zene- és énekkart feloszlatta és elbocsátta, (Ábrányi K.: Kár volt! nagyon kár volt!) s az ekként évenként megtakarított összeget az új templom felépí-tésének céljaira ajánlotta fel. — Ez idő óta aztán — sajnos — templomunk kórusán elnémult az egyházi műének.

A zombori polgári kaszinó-egyleti dalárda kicsiny, de lelkes serege volt az, a mely ezen hanyatlásnak in-dult szent ügyet ismét felkarolta és magáévé tette; (frenetikus taps és éljenzés) és a mely tekintettel a vá-rosi műveltebb közönségre, legalább sátoros ünnepeken, és más ünnepeyes alkalommal mindig készségesen és önzetlenül ajánlotta fel nagybecsű szolgálatait; (Éljenzés.) s épen ezért mélyen meghatva állok itt, és hódoló tisz-telettel adózom a derék polgári kaszinói dalárda nagyra-becsült tagjainak, s első sorban mélyen tisztelt elnöké-nek, (Hosszan tartó éljenzés.) kik nemes lelkesedésükben oly gyakran nyújtottak módot és alkalmat arra, misze-rint a templomi kórusunkról sajnos száműzött egyházi zenének és egyházi műéneknek nyugodt komolyságu Muzsája legalább időnkint megszólal templomunk szen-telt falai között, s e bűvös zene, e bájos dal hangjaira feldobog ismét a keresztény szív, s istenes érzelmeiben elmerülve szent lelkesedéssel olvad a Teremtő dicsőíté-sébe. (Tetszés.)

Fogadják tehát a tisztelt daleylet tagjai e jó akaratú buzgóágukért egyházunk és hitközségünk nevé-ben legmelegebb köszönetemet; és szívem mélyéből kívánom, hogy e nemes lelkesedésük soha le ne lohad-jon; kívánom, hogy szép egyetértésük mindinkább meg-izmosodjék s hogy még soká legyen alkalmunk mély tiszteletünket és őszinte nagyrabecsüléstünket kifejezhetni. Kívánom, hogy a lelkes polgári kaszinói dalárda minden egyes tagja és különösen annak lángbuzgalma elnöke: Pribil Ernő ur Istentől gazdagon megáldva, sokáig boldogul éljen!! (Szűnni nem akaró taps és éljenzés.)

A szép beszéd általános tetszést aratott s különösen jól esett a jubiláló egyesületnek, hogy városunk közéletének illusztris alakja, Fejér Gyula

Esti 7 órákor ismét találkozott a nagy sokaság a népkertben kezdetét vett táncvigalmon és tűzijátékon, hol fuvó- és vonó-hangszerek zenéje mellett a táncköröndön s a vígadó termeiben reggelig járt a tánc. Az első négyest 100, a másodikat 60 pár táncolta. Jelen voltak a vidékről: dr. Mikosevitsné (Zenta), dr. Reisner Lajosné (Szabadka), Tománovitsné (Bikity), Barucza Sándorné, Opriánné (T.-Kanizsa) stb., Tukats Juliska k. a. (Szeged), Kis Rózi és Otti k. a.-ok (T.-Kanizsa), Szabados N. k. a. (Szabadka) stb. A bál tisztá jövedelme 400 frt.

A koszoruleányok között láttuk: Fehér Anna, Hoffmann Teréz, Kis Aranka és Irén, Kis Otti és Rózi, Kranner Irén és Rózsika, Pfeiffer Margit, Róth N. stb. kisasszonyokat.

Megemlítem még, hogy a vidékről összesen 232 tüzöltő jött O.-Kanizsai s képviselve volt Ada, Apatin, Baja, Bajsza, B.-Martonos, B.-Topolya, Csantavér, Mokrin, N.-Kikinda, O. Beese (zászló alatt 20 taggal), O. Morovica, Oroszlamos, Szabadka (zászló alatt 24 taggal), Szeged (21 taggal), Széreg, Temerin, Török Kanizsa (zászló alatt 33 taggal), Zombor, Zenta, Szabadka és Zombor díszes szalagot hoztak az ó-kanizsai tüzöltők zászlajára. — A szeglevesítés után befolyt 1000 frt.

A zászlószentelési ünnepélyen megjelent vendégek legnagyobb része 21 óra reggeli 6 és 8 órákor távozott községeinkből s a vasúti pályaházban fájó szívvel vettünk búcsút a feledetlen bajtársak, barátok s rokonoktól.

Lackó.

Tizenkét forintos buzaárak.

Tizenöt évvel ezelőtt, 1881-ben jegyezték a budapesti börze olyan magas buzaárakat, a minőket jegyezték most. Ez időtől kezdve azután folyamatosan csökkentek az árak, míg végre 1895-ben érték el a minimumot, a midőn az árak 5 frt 86 kr-ra csökkentek le. Nem csoda, ha e hosszú tizenöt év alatt a gazdasági eljutott a kétségbeesésig, sőt nagyon sokan a tönk széléig, mert mezőgazdasági jövedelmüket a buzát, semmivel sem lehet pótolni: itt-ott megterem a cukorrépa, cikória, len stb., melyek kárpótolják némileg a gazdát a buza alacsony ára esetében is, de országsszerte a buza alacsony árát semmivel sem lehet pótolni. Most azután fellélegzene a gazdaság, ha volna mit eladni: sajnos, a magas buzaárakból valami igen nagy haszna a gazdának ez idén sincs, mert köztudomásu, hogy országsszerte nagyon kevés helyen kielégítő a termés, legtöbb helyen azonban a közepesnek alig fele. Gyenge termésünk mellett azonban mégis valóságos szerencse, a buzaárak ily nem is remélt mérvben emelkedése, a mennyiben a csaknem kétszeres árak mellett bevételünk semmi esetre sem fognak apadni.

Aligha vonja valaki kétségbe, hogy a buzaárak ily rohamos emelkedésének egyedüli oka a világ buzakészleteinek megapadása s a csaknem világszerte mutatkozó igen silány termés. Már a múlt évben Indiának igen silány, Amerikának sem a legjobb termése volt s így már akkor előrelátható volt az árak emelkedése. Ez évben tudvaleg európa szerte silány a termés s a többi világrészekben sem kielégítő az eredmény s ezen körülményből kifolyólag emelkednek az árak, a mely emelkedés ha nem is lesz állandó, a mint hogy a végtelenig nem is emelkedhetnek az árak, de biztosítanak legalább a rohamos visszaesés ellen. A buzakészletek oly módon megfognak jövő aratásig apadni, hogy felhalmozódás egy könnyen jó termés esetén sem fog ismét beállani s így csaknem bizonyosra vehető, hogy oly alacsony árakat, a minőket mostanában láttunk, vagy egyáltalán nem érünk meg többé, vagy csak messze jövőben.

A jelenlegi magas árak arra biztatják a gazdát, hogy beleakasztva ekéjét földjébe, szántson fel minél többet s vessen el annyi buzát, a mennyit csak lehet. Ez volna bizony a leghelytelenebb eljárás, mert ezáltal kiköszöntené egyrészt gazdaságát egyensúlyából, másrészt pedig, ha világszerte sokan cselekednének így, a beálló túlprodukciónak következtében az árak ismét rohamosan esnének. Vessünk be buzával csak akkora területet az idén is, mint a mekkorát bevetettünk eddig, de e területet ezután készítsük elő úgy, hogy kedvező idő esetén a lehet legnagyobb termést nyerhessük.

A jövő termés biztosítására három irányban kell tevékenységet kifejtenünk; nevezetesen: talajunkat meg kell művelnünk a lehető legjobban, termőképességét fokozandó el kell látnunk elegendő trágyával, végül a lehető legtisztább, legjobb minőségű vetőmagot kell alkalmaznunk.

A szántást illetően a következők jegyzendők meg. Ha a buzának repte, zabos búkköny vagy más korán lekerülő növény volt az előveteménye, annak tarlója mihamarább s aképen feltörendő, hogy a gyommagvak ilyen módon a talajba kerülve, mihamarább kicsirázzanak. A csekély feltörést egy mely keverő szántás kövesse, miáltal nem csak a talaj porhanyittatik, de a kikelt gyomok is elpusztulnak. Végül a vetést megelőzőleg egy héttel közép mély vetőszántás adandó a talajnak.

A talajnak ily módoni megművelése mellett a trágyázás igen fontos kérdés. Nyáron istálló trágyát alkalmazni nem szokásos, de közvetlen

buza alá nem is célszerű, mert magas lényen tartalmánál fogva a buza megdőlésére vezet; ezért szokás mindenkor az elővetemény, pl. zabos búkköny alá trágyázni. Az újabb kísérletek azonban határozottan azt bizonyítják, hogy az olyan talajokon is, a melyeken az elővetemény alá trágyázva volt, a szuperfoszfát lényegesen fokozza a termést. Bizonyos, hogy egy métermázsza szuperfoszfát legalább ugyanolyan mennyiségű termés-többletet ad, de az eseteknek legalább fele részében, sőt többször olyan súlyu termés-többletet. Fontos monumentum ez különösen ma, a mikor a szuperfoszfát igen olcsó: 3 $\frac{1}{2}$ —4 $\frac{1}{2}$ frt métermázsánként, ellenben a buza igen drága. Az alkalmazott szuperfoszfát ára legalább háromszorosan térül meg a mai árviszonyok mellett. Kat. holdanként 1—1 $\frac{1}{2}$ métermázsza szuperfoszfátot alkalmazhatunk és pedig a vetőszántás előtt szórva azt el.

Kiváló gondot kell azután fordítanunk a magjóságára, csiraképességére és tisztaságára. A jó vidékeken, hol kevés a csapadék, legjobban ajánlható a tiszavidéki, a búsági buza vetőmag; ellenben csapadékdús vidékeken nagyobb hozamot érhetünk el a piros magu német buzával. Köztudomásu dolog, hogy a magvátoztatás is kedvező befolyással van a termés eredményre, miért is ne mulasszuk el időközönként a magot cserélni. A pácolás is fontos dolog, a melynek gyakorlatában a magyar gazdaközönség különben eléggé benne van.

Ezek volnának szem előtt tartandók most az őszi vetés megkezdése előtt. A már kikelt buza tovább ápolásáról más alkalommal.

Fényes ünnepély Bács-Almásón.

Bács-Almásón nagyszabásu, fényes ünnepély folyt le folyó hó 20-án. Tudósítók az ünnepélyről a következőket írja:

Lélekemelő ünnepély folyt le Bács-Almásón Szent István napján, a melyen az országgyűlési képviselőnk, almási és gödrei Siskovits Aamás által a községi előjáróságnak adományozott igen értékes birói díszbot ünnepélyesen felszenteltetett és a községi bírónak átadott.

A képviselőtestület diszközgyűlését, az annak vezetésére kért bajnai Vojnits Máté járási főszolgabíró lendületes beszéddel nyitotta meg, majd 11 tagu küldöttség meghívta az adományozó képviselőt a diszközgyűlésre, a kit a terembe érkezéskor szilni nem akaró éljenzessel fogadtak. Azután felolvasásra került magyar, német és dalmát nyelven országos képviselőnknek a birói díszbot adományozása tárgyában községeinkhöz intézett átirata, melyből a következő gyönyörű részletet, mely egyuttal a nemeslelkű adományozó magasztos szándékait megvilágítja, szó szerint ide igatjuk: „Országunk megdicsőült Rendező királya: Szent István, a királyi jogartománytársa alkotta meg a birói pálcát, mintegy kisebb területre vonatkozó politikai bizalomból nyert jog és hatalom kifejezőjét. A ki tiszteli a bizalomból nyert jogos hatalmat, az tiszteli a birói pálcát is. Hogy azon megbecsült tisztelet a birói pálcában jelképeleg foglalt jogositványok iránt hazánk ezeréves főnállásának emlékével is összefűzve, nem hogy csökkenhessék vagy veszthessen, hanem hogy igenis emelkedjék állandóan és nyerjen hazafias erőben: ohajtottam Bács-Almás községnek egy birói díszbotot átnyújtani, mely fénye és nem köznapi használata által kitüntesse az alkotmányhű község első tisztviselőjét s mint ilyennek növelje erejét a hazafias kötelesség önzetlen teljesítésében, igazságos felhasználásában és méltányos gyakorlásában. Ezen birói díszbot hasonlaltalanos bizudítól a polgári erények megszerzésében! emelje büszkeségét a községnek, ha a jelkép és viselője egymással versenyeznek az erényektől való tündöklésben!...”

Felolvasatott továbbá községeink képviselőtestületének folyó hó 16-án tartott közgyűlésén hozott azon határozata is, mely szerint: „Bács-Almás község képviselőtestülete országos képviselőnknek hazafias eszmékben gazdag, mely politikai belátásról és községeink iránt meleg rokonszenvről tanuskodó átiratát lelkes örömmel és teljes mértékben viszonzott rokonszennvel és bizalommal tudomásul veszi és levéltárában kegyelettel megőrzi; a polgári önérték növelése, az előjáróság tekintélyének gyarapítása a hazaszeretet gyakorlásában, a honfiai erények és áldozatkészség öregbítése és a polgárság legjobbjainak a birói tiszttal elérésé utáni törekvésben nemes versenyre serkentése céljából kegyesen adományozott birói díszbotot hálás köszönettel elfogadja s nagyságos almási és gödrei Siskovits Tamás országgyűlési képviselő urnak községeink életbevágó érdekeinek önzetlen és eredményes felkarolása körül szerzett hivatlan érdemeit jegyzőkönyvbe iktatja és erről küldöttség által jegyzőkönyvi kivonaton értesíti...”

Majd a főszolgabíró vezetése alatt a képviselőtestület, az előjáróság tagjai, az összes hivatalok, hatóságok, egyletek, intézetek és testületek küldöttségei imponáns menetben kísérték a hét fehér ruhába öltözött leányka által nemzetiszín szalagokon vitt díszbotot a templomba, ahol azt a nagymise alatt az apát-plébános beszéltette és ugy ennek, mint a nemzeti ünnep jelentőségét emelkedett szellemű, hazafias és vallásos érzelmeiktől áradó beszédben méltatta.

Az istentisztelet befejeztével a községe tanács-teremben folytatott diszközgyűlésen Bauer Mihály községi jegyző által elmondott költői szárnyalásu, történelmi vonatkozásokban gazdag, az önkormányzati és birói hatalomnak, jognak eredetét és lényegét felölelő tartalmas szép beszédeből a befejező sorokat ide iktatjuk: „A vallásos érzés ihletével és lelki felmagasztosultsággal vettünk részt a főtisztelendő apát plébános ur által az adományozó nemes személyéhez, a nagybecsű adomány tárgyhöz és a mai nemzeti ünnepünk jelentőségéhez méltó fényvel celebrált felszentelési ünnepélyen; hisz a felszentelés ténye által a megénk patrónusa, Szent Pál apostol emailba foglalt képével ékített birói díszbot közkincsés és a köztisztelet megszentelt tárgyává vált. A hazafias érzés imponáló megnyilatkozását látom nagy-

ságos képviselő urunk azon mély értelmű szándékának megvalósulásában, hogy felszentelési ünnepünk hazánk első királyának Szent Istvánnak — akitől a birói hatalom külső jelvénye ered — törvénybe iktatott országos és nemzeti ünnepével összeforrott. A történelem lapjai ragyogó betűkkel hirdetik, hogy honalapító Árpád fejedelem és a hat vezér vitézsége szerzett itt a Duna és Tisza közén magyar eleinknek új hazát. De léte két évszázadot sem elt volna tul, ha első szent királyunk bölcsesége a kereszténység fölvetelével az országnak egyházi és politikai megyébe felosztásával, az Etelek közli szerződésre alapított alkotmányos intézmények korszerű átalakításával s a nemzet véreben, tradícióiban és szabadságában gyökerező birói hatalomnak a honrendező királyi szent nevéhez és áldott emlékéhez méltó szervezésével államiságát meg nem szilárdítja és nemzetünket a nyugat-európai keresztény nemzetek sorába nem iktatja. Emeljük fel tehát sziveinket, hogy imádjuk Istenet, a ki a magyarok hazáját annyi veszély között ezer éven át dicsőségben megtartotta! Szeressük határtalanul és önfeláldozón, szívünk minden érverésével szép magyar hazánkat és annak tengernyi vértől és könnyűtől áztatott szent földjét, mely éltet ad, megvéd és majdan áldott hantjaival eltakar, hogy érte minden áldozatra mindenkor készek legyünk! Tiszteljük a törvényt és a birói jogos hatalmat, mely védpajzsul szolgál urnak és szolgál, aggnak és ifjunak, hatalmasnak és gyengének, gazdagnak és szegénynek egyaránt! Iparkodjunk a béke szelid fegyvereivel, jelesül a honfiai erénynek önfeláldozó gyakorlásával, a vallásos érzelmek hő ápolásával, jó, gyors és becsületes közigazgatással, e birói hatalom igazságos kezelésével és kulturális intézményeinek áldozatra kész fejlesztésével; de ha kell életünkkel és vértünkkel is megtartani és gyarapítani őseinktől legszentebb örökségként reánk maradt szép hazánkat, hogy fényben, dicsőségben és boldogságban hagyassuk vissza utódainknak! Mert akkor Árpád hős nemzete örökké élni, örökké virulni és örökké uralkodni fog e hazán!”

Szem nem maradt szárazon, midőn dr. Radics Elek községi képviselő, könnyekre fakasztó szép német beszédben azon gyengéd viszonyt vázolta, mely képviselőnk és községeinket a tiszteletteljes szeretet felbontatlan kötelékével összefűzi, a mely bensőségben és bizalomban napról-napra szorosabb lesz. Majd a birói tiszttal jelvényének eredetéről és jelentőségéről vetvén érdekes visszapiillantást fenomenális sikerű beszédét ekkép végé: A ki a bizalomban alapuló birói hatalmat tiszteli, az tisztelni fogja jelvényét is. Én tisztelem és a ki velem egy nézetben van: szintén tisztelni fogja, miután ezáltal nemcsak a jelvényt, hanem önmagunkat is tiszteljük és magunkat a polgári értelet azon magas fokára emeljük, mely minden igaz hazafinak becsületére válik. Szívemből kívánom, hogy az isteni gondviselés önökét is, mindanyitunkat megáldjon.

Midőn még Eretovics Mihály községi képviselő szépen hangsúlyozott és átgondolt bunyevác beszéde is elhangzott volna, elnöklő főszolgabíró a felszentelt díszbotot Fleckenstein Antal községi bírónak azon várakozásának kifejezésével adta át, hogy Szent Pál erélyével és Mátyás királyi igazságával fogja szolgálni községeinket, mire a biró az adományt megköszönve ünnepélyesen azon fogadalmat tette, hogy azt oly széplőlentli fogja átadni utódjának, a mely tisztán és fénylően azt ma átvette. Ezzel a diszközgyűlés elnöklő főszolgabíró és országos képviselőnknek lelkes éltetésével véget ért.

Ujdonságok.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Szvoboda Lajost a szabadkai kir. törvényszékhez és Rátkay Sándort a szombathelyi kir. járásbíróshoz aljegyzőkéké, Fehér Mátyást az újvidéki kir. járásbíróshoz irnokká nevezte ki.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke dr. Grünner Fülöp díjtalan joggyakornokot díjas joggyakornokká nevezte ki.

Hírek az érseki egyházmegyéből. Zundl Péter, titkár érseki irodaigazgatóvá, Horvath Győző, főszentszéki aljegyző és érseki szertartó, ezen utóbbi hivatalának megtartásával, érseki titkárrá, Hinger Mihály, érseki levéltárnok és iktató ezen hivatalának megtartásával főszentszéki jegyzővé, Török Gyula, zentai plébános helyettes uszodi plébánosává nevezettek ki.

Elismerés. A kereskedelemügyi miniszter a zombori iparosok árucarnakához 47,781. szám alatt a következő elismerő leiratot intézte: Örömmel értesültem a vizsgálatot teljesítő közegem jelentéséből arról, hogy a szövetségzet ügy- és pénztárkezelése, valamint számvitele rendes és *dicsőretek* pontoságú, miért is az ügykezelés ezen *példás* vezetéseért elismerésemet fejezem ki. — Mi is örömmel adunk hirt ezen elismerésről, annál is inkább, mivel ezen nagy jövőjű szövetségzet már is érezhető lendületet adott a zombori iparnak, úgy, hogy némely ágában a munka kivitele, tartóssága és ára tekintetében bátran versenyezhet a fővárosi vagy más hazai hasonló águ iparral.

Szt. István napja és a m. kir. honvédség. A magyarnak legnagyobb ünnepe Szt. István napja. Ezen a napon egy szívvel, egy lélekkel kell mindenkinek ünnepelnie s halát adni az égi hatalmasságnak, hogy olyan bölcs és szent királyt állított a nemzet élére, aki képes volt az immár ezer éves hazának biztos alapját megteremtteni. Ünnepele is Szt. István napján mindeuki; a főváros, a városok, községek, hatóságok, testületek, egyletek, az ország minden lakosa, akiben egy csöpp hazafias érzés, a magyar haza iránt való szeretet van. A mi városunkban is a szokott fénynyel s a mult számunkban már közölt program szerint ültük meg a nagy napot. Annál meglepőbb és érthetlenebb, hogy miért nem ünnepelt kellő módon a helybeli m. kir. honvédszázalaj. Igaz, hogy délelőtt egy diszszázad diszlvéveket adott a róm. kath. templom előtt, de — mint értesülünk — délután 4 órákor az egész zászlóalj kivonult éjjeli gyakorlatra. Nem hisszük, hogy bármiféle katonai érdek léteznék, amely a gyakorlatozást épen Szt. István napján szükségelné, hanem igenis erős meggyőződésünk az, hogy Szt. István napját első sorban a m. kir. honvédségnek szoros kötelessége a lehető legnagyobb mértékben megünnepelni. Honnan jött a parancs, azt nem tudjuk, de hogy az a parancs a nagy nap emléket sérti, az bizonyos. Igazán örülünk, ha kellő magyarázatot tudnak adni, hogy miért is gyakorlatozott hát a honvédség épen Szent-István napján! — 1. — (Beküldetett.)

Adomány a dalárdának. Medveczky Zsigmond, kir. főmérnök a zombori kaszinó-egyleti dalárdának a jubileuma alkalmából 100 frtot adományozott. — Medveczky Zsigmond nemes lelkűségének és művészetek iránt való lelkesedésének ez az újabb bizonyítéka nem szorul külön dicséretre.

Eljegyzés. Tarczay István zombori gyógyszerész eljegyezte Vértsey Ilona kisasszonyt, Vértsey Károly, zombori tekintélyes ügyvéd leányát.

A dalárdának. Scherer Ferenc, helybeli tekintélyes iparos, a kaszinó-egyleti dalárdának a jubileuma alkalmából egy két literes gyönyörű szép kristályüveg, födéles serleget adományozott emlékfelirattal. A dalárdának a szép emlékek nagy megőrzültek s a jubileum alatt fel is szentelték: ittak belőle az adományozó egységére.

A zombori m. kir. állami főgymnasiumban a tanulóknak az 1897—98-ik tanévre való felvétele f. évi szeptember 1. 2. és 3-án eszköztették (reggeli 8—12-ig) a) az iskolai, b) szilvési és c) első, illetőleg újralkalmi bizonyítvány alapján; szeptember hó 4-én lesz a „Veni Sancte”. A felvételi, javító- és pótlóvizsgálatok napjai: szeptember hó 1. 2. és 3-ika. Az egész évi tandíj 30 frt, mely összeg miniszteri intézkedés szerint négy részben fizethető. A felvételi díj 4 frt, a vegyesdíj 2 frt 35 kr. (Ertesítőre, ifjúsági könyvtára s egyéb iskolai szükségletekre). A zene és franciayelv tanításáért havi 2—2 frt, a gyorsírástól 5 frtnyi díj fizetendő. Az V. osztályba belépő tanulóknak szállója köteles kijelenteni, vajjon fia az 1890. évi XXX. t. c. értelmében fogja-e tanulni a görög nyelvet és irodalmat, avagy a pótló tárgyakat, u. m.: a) a magyar irodalom bővebb megismerését, kapcsolatosan a görög remekírók műveinek ismertetésével (magyar fordításban) s a görög irodalom és művelődés alapjait; b) a rajzot, (mérnöki és szabványi elemekkel), mely tárgyak az illető tanulóra kötelezők (törv. I. §.). Zombor 1897. augusztus havában. Az állami főgymnasium igazgatósága.

Zombor szab. kir. város felső keresk. iskolájában a tanuló felvétele szeptember hó 1., 2. és 3-án, mindenkor délelőtt 9—12 óráig történik; ugyanezen napok délutánjain tartanak meg a pótló és javító vizsgálatot is. — Az intézet három osztályból áll; az első osztályba azok vétetnek fel, akik a közép vagy polgári iskola négy alsó osztályát sikerrel végezték el. A felső osztály tanulói a tanév végén érettségi vizsgálatot tesznek, a mely képesítés tekintetében a főgymnasium, főreal, vagy bármely felső kereskedelmi szakiskolaival (akadémia) egyenlő értékű, e szerint jogot ad a katonai egyévi önkéntességre is. A helybeli tanuló évi tandíja 20 frt, a vidékieké 30 frt, a mely felvételenkint előre fizetendő le; ezen kívül fizetendő: felvételi díj fejében 2 frt, ifjúsági könyvtára 1 frt és az év végén kiadandó értesítőre 50 kr. Szegénység, jó előmenetelt tett tanulóknak tandíjmentességben részesülnek és tankönyvekkel is ingyen látogatnak el. Minden egyéb névze készséggel ad felvilágosítást az igazgatóság és vidéki szülőknek — fiaik elhelyezésére — szívesen ajánl tisztességes családokat. Teljes ellátásért havonként 15—25—30 frtot szoktak fizetni. — A helyek kiválasztásánál kiváló gondot fordítunk arra, hogy a tanuló — otthoni társalgás útján — a helyben használt német és szerb nyelveket is elsajátíthassák. Zombor, 1897. évi augusztus hava. — Zsuljevits Ernő, igazgató.

A bácsi túzóltók ünnepe. Bácsból írják: A bácsi önkéntes túzóltó-egylet folyó hó 20-án, Szt-István-ünnepén ülte meg 10 éves fennállásának jubileumát s osztotta ki egyben a kezdettől fogva szakadatlanul működő tagjainak a 10 évi szolgálat után őket szabályszerűen megillető ezüst érmeket. Az eylet összes tisztjei és legénye az ünnepi nagymiséről kijövet a főparancsnokkal, az eylet alapítójával s eltető lelkével Ertl Istvánval életük a templom előtti Szentháromság-téren foglaltak helyet. Miután itt a r. kath. plébános, Garay Károly leendő beszédben fejtekte ki az ünnepély jelentőségét, melláta az eylet 10 évi áldásos működését és kifejezést adott a közönség teljes elismerésének, 26 eyleti tagnak tüzetet mellé a kitüntetés 1 érem a főparancsnok által, miután előbb az ő mellé a helyi plébános által tüzetet fel az. A délutáni órákban aztán disztyakorlat tartatott a vármokos tágas terén, este pedig ugyanott táncmulatság s nagyjából tüzijáték következett volna, ha a 8 óra tájban hirtelen kerekedett zivataros eső el nem rongtotta volna. E helyett azonban csakhamar komolyabb mulatságban részesültek tüzöltőink, mert már 9 órakor a kirtós és a harangok tüzet jeleztek, mi annál nagyobb feltűnést keltezt, mert a felolyt 10 év alatt összesen csak 11 tüzetet volt Bácsban. A tovarisai uton fekvő szértsőben egy kazal szalma állott lángban, a tüzet azonban derék tüzöltőink az erős szél dacára csakhamar lokalizálták. A tüzet — szemtanúk állítása szerint — villámcsapás okozta.

Tancüzérke. Vették a következő megívit: Van szerencsénk t. címetet és b. családját a folyó hó 26-án a „Vadásztúrt” szálló összes termeiben, a helybeli szegény-alap javára rendezendő „zártkörű” tancüzérkére tisztelettel meghívni. Zombor, 1897. augusztus havában. Személyjegy 1 frt. Családjegy 2 frt 50 kr. Kezdeté fél 9 órakor. Rendezők: Agyes János, Blazsevat Antal, Bruck Jenő, Dömötör Aladar, Frey Gyula, Frey Jenő, Gerevich Ernő, Horváth Béla, Késmárky Béla, Késmárky József, Littvay Béla, Margalitis Ede, Matzitz Gyula, Spitzer Sándor, Szűcs Andor, Toth Gyula, Trischler Aladar, Zorn János, Zsuffa Jenő.

Gyógyszertár átruházása. Farkas Sándor okl. gyógyszerész baiai lakos a Baján fennálló személyes jogu gyógyszertárát Lippe Ödön okl. gyógyszerész budapesti lakosra ruházta át.

Tanulók felvétele. Az új-verbázi államilag segélyezett közégi algymnasiumban a tanulók felvétele az 1897—98. tanévre szeptember 1., 2. és 3-án, mindig délelőtti 9—12 óráig fog megtörténni. Szeptember 1-én csak a helybeli, szept. 2. és 3-án pedig a vidéki tanulók is fognak felvétetni. Az újonnan belépő tanulók utolsó évi iskolai bizonyítványukat, keresztes leveleket (szilvési bizonyítványukat) és a mennyiben 12. életévüket már elérték, újralkalmi bizonyítványukat is tartoznak a felvételnél bemutatni. Kelt Új-Verbász, 1897. aug. 22. Kovalszky Lajos, igazgató.

Felülfizetés. Közöltük a mélykúti ifjúság által rendezett mulatságról beklütött tudósítást. Pótlólag értesítenek, hogy a felülfizetők névsorából Siskovits Tamás neve kimaradt. Siskovits Tamás orsz. képviselő 5 frtot fizetett felül.

A palicsi versenyek. A szabadkai sport-egylet által Palicson rendezett atletikai versenyek pompásan sikerültek. A bezdán—palicsi kerékpárverseny első győztese Száris Tamás lett.

Tüz. Folyó hó 21-én a délutáni órákban Benecsik József topolyai földművesnél tűz ütött ki, amelynek következtében a ház teljesen leégett; a tűz a lakosztályba is behatolt és az összes bútortatot elenyészett. A ház biztosítva volt, a butorzat nem. A tűz oka az volt, hogy a kémény nem lévén rendszeresen seperve, a korom tüzet fogott és átterjesztette a nádfödéle. A kéményseprő ellen a vizsgálatot valószínűleg meg fogják indítani.

Kirándulás skiffben. A Magyar Atlétikai Club Csolnaktájának két bátor tagja érkezett a Ferencsatornán vasárnap délen városunkba. Della-Vedella Mihály, az osztr. magy. bank tisztviselője és Manno Leonidas, városunkban a tavalyi sportversenyek óta ismert kettő futó a 284 kmnyi utat két és fél nap alatt tették meg csolnokon. Csütörtök este indultak el Budapestről, a mint a fővárosi lapok jelezték, de csak egy órányira haladtak az óriási vihar miatt. Pénteken 11 óra alatt 130 km-t tettek meg, vagyis csaknem az ut felét és Magyarországon eddig páratlan eredményt értek el. Aznap is a kettő vihar miatt kellett utójukat Kálcsánál felbeszakítaniok. Szombatn Mohácsig haladtak és Bezdánál a Ferencsatornába térve, vasárnap déli 1 órakor Zomborba értek. 33 órát töltöttek csolnokon; a naptól megbarámult, de kettőn conditíóban kötöttek ki. Della-Vedella még aznap este visszautazott Budapestre, Manno hét fő estig időzött városunkban. Most már otthonukban pihenik ki a sport e kiváló bajnokai merész vállalkozásuk fáradsalmait.

A fürdés áldozata. Wirtz Antal, csonoplai 9 éves fia a napokban a csonopai barában fürdő. Fürdés közben a vízbe fullt. Holttestét kifogták.

A t. szülők figyelmébe. A zombori róm. kath. elemi iskolák igazgatója közli a következőket: Az iskolai év jövő szeptember hó 6-án fél nyolc órakor tartandó ünnepélyes „Veni Sancte” után fogván kezdetét venni, van szerencsém a zombori róm. kath. iskolaszék által május 31-én tartott gyűlésből közöndösmára hozni a következő megállapodásokat:

a) Beiratkozás. A zomborvárosi róm. kath. mindkettő nemű iskolában — egy a felső népiszkola I-5-ös és II-ik leányosztályában — a tanuló felvétele a jövő iskolai év szeptember hó 1., 2., 3. és 4-ik napjain reggeli 9 óráig történik, mely alkalmal minden tanuló szülőjével, vagy annak helyettesével tartozik megjelenni azon osztály helyiségében, melybe rendszerint beirandó lesz. Ezen beiratkozás alkalmával az 1891. évi 43. t. c. 10. §-a értelmében az országos tanítói nyugdíj- és gyámalap részére minden népoktatási tanintézetbe járó tankötöles gyermek után az illető tanító kezébe fejenként 15 krnyi hozzájárulási díj fizetendő le, (ame kötelezettség alól csupán a zárda-iskolába járó növendékek vétetnek ki). Ugyanezes ezen alkalmal minden tanuló a „népiszkolai rendszabályzat” és értesítő-re 5 kr, az iskolai év folyamán elfogyasztandó tétla fejében pedig 10 kr-t tartozik fizetni. Az első osztályba csak olyan tanuló vétetnek fel, kik 6-ik életévüket már betöltötték; miert is szükséges, hogy e körülményt az illető tanító előtt szilvési bizonyítványával igazolják. (Ez az igazolvány a lelkészi hivatal által szeptember 1., 2., 3. és 4-ik napjain délelőtt 9—12 óráig díjtalanul állítottak ki. A beiratások az iskola-igazgató felügyelete alatt és ellenőrzése mellett eszközöndök.

A központi lili- és lányiskolákba a belvárosi, felsővárosi és cservenkai, vagy a szeleneesi városrészből a szapári ut végétől a „Tigris” vendéglőn túl egészen az özevy Csilhánsó uró házáig, azután a „Fehér galamb” korsótól a polgári kaszinóig és ezen saroktól az apatini ut baloldalán lévő sorházakban, végül az Apolló-, Árpád-, barát-, madár-, liszt-, orgona- és kalap-utcákban lakó első és második osztály, továbbá a harmadik osztályt kezdve a város bármely részében lakó tankötöles róm. kath. és helvét vagy evangélikus vallásu tanuló feltétlenül; — más vallású helybeli, vagy általában vidéki tankötöles gyermekek pedig csak azon esetre vehetők fel, ha azt az egyes osztályok férnagysága megengedi. A szeleneesi városrészt fennjelzett utáinak kivételével minden egyéb ottani I-5-ös és II-ik osztályu tankötöles a szeleneesi iskolába, a bánáti városrészen lakók pedig a bánáti osztályokba lesznek felvéve.

b) Tanúdíj. Az összes népiszkolákban (ide érve az apácák vezetése alatt két felső leányosztályt is) azon róm. kath. és protestáns gyermekekre nézve, kiknek szülői, vagy ezek nem létében gyámjai állandóan, vagy hivatalos állásuknál fogva bár ideiglenesen is e város területén laknak és személyes kereseti adójukat Zomborban fizetik, vagy a közös hadsereg, honvédség és csendőrség tényleges, illetve nyugdíjas állományához tartoznak, az oktatás ingyenes; ellenben a vidékiek, tekintet nélkül a vallásra, vagy a helybeli görög keleti és izraelita vallásu tanulóknak a népiszkola 6 osztályában egyenkint 10 frtnyi évi tandíj — és pedig szept. 1-én és febr. 1-én öt-öt frtnyi előleges részletekben — fizetendő a kath. iskolaszéki pénztárnok kezébe, kiknek nyugtája azután az illető tanítónál bemutatandó lesz. — A felső népiszkola I-5-ös és II-ik leányosztályába iratkozó gör. kel. és izr. vallásu tanuló 20 frtnyi évi tandíj fizetnek; és pedig szept. elején és febr. 1-én 10—10 frtos előleges részletekben. — Azon növendékek, kik után a köteles tandíj a jelzett napokon pontosan be nem fizették, az iskolából azonnal és feltétlenül eltávolítandók. Megjegyeztük még, hogy miután a gör. kel. és izr. vallásu tanuló csak feltételeken, vagyis csak azon esetben vétetnek fel, ha ezt a tantermek nagysága megengedi: ennek következtében ezek beiratkozása csak szept. 7. és 8-ik napjain fogadtatik el.

c) Óvoda. Az apácák vezetése alatt lévő kislőd-óvodába a rendelkezésre álló két óvodai terem nagyságához képest első sorban az 3 éves, azután a 4 éves, végre a 3 éves róm. kath. helybeli mindkét nembeli gyermekek vétetnek fel, szintén az iskola-igazgatónak felügyelete és ellenőrzése mellett; más vallásu vagy vidéki gyermekek pedig csak azon esetre, ha ezt a két tantermek nagysága megengedi.

A kislődóvodába járó minden gyermek után havonként előre 1 frtnyi díj fizetendő az óvoda vezetőjénél, ki azt összegyűjtve, az iskolapénztár kezelőjének nyújtja mellöt beállítja. Azon gyermekek, kik után az óvodai díj évközben előre be nem fizették, az óvodából azonnal haza küldendők.

Ezen óvodai díj alól felmentetik azon 30 szegény gyermek, kiknek az egyházyvékonyság a zombori magyar jótékony egyesület kérelmére ingyenhelyt engedélyozott. Ezek szilvési szegénységüket a városi tanács által kiállított szegénység bizonyítványával tartoznak igazolni s e gyermekek közül is előbb az 5 éves, azután a 4 éves és végre a 3 éves róm. kath. mindkét nembeli gyermekek fognak a jelentkezési sorrend szerint felvétetni. — Fejér Gyula s. k., apát-plébános, igazgató.

Értesítjük a közönséget, hogy dr. Balogh Ernő ügyvéd, lapunk szerkesztője, folyó évi szeptember hó 1-től ügyvédi irodáját és a „Bácska” szerkesztőségét a Hameder-féle házból a Jókai tereen lévő Pilaszánovits-féle (volt csendőrlaktanya; „Pokol” vendéglő mellett) saját házába helyezte át. Ez uton is felkéri lapunk szerkesztője a közönséget, hogy szeptember hó 1-től kezdve az új lakásban sziveskedjenek őt felkeresni, a kik akár mint ügyvéddel, akár mint szerkesztővel értekezni óhajtanak vele.

CSARNOK.

Vándor dala.

Kitől örökre elszakadtam,
Anyám, én jó anyám,
Varrás, kötés s más munka közben
Gondolsz-e néha rám?

Jut-e eszedbe néha-néha
Nyomorgó gyermeked,
A kit a sors szezeleye töled
Oly messze elvett?

Óh, én gyakran emlékezem rád,
Ha vérzem s szenvedek;
Ha gúnyolnak, ha megsebeznek
Vad, durva emberek.
Elgondolom, ha most te itten
Lennél anyám velem:
Könnyekkel mosnád s csókjaiddal
Hegeszténéd sebem!

Legjobban engemet szeretted
Minden fiad között
S tudom, a legtöbb könnyet értem
Most is te öntözöd.
Legjobban engemet becéztél,
Miert, nem is tudom;
Csak azt tudom, hogy most a multat
En csak sirathatom.

Midőn atyám gyermekkoromban
Egy-egy rossz csíny miatt
A nádpálcával istenesen
Döngette hátamat;
S én bögtem, jajgattam, tüvölve,
Mint a sakál, a vad:
Te cukrot nyomtál a kezembe
S ajkamra csókodat.

A szép idők elmultanak már
S a sorsom is ma más.
Kivertek édes otthonomból,
A mint ebet szokás!
És mentem a nyomorba, hol ma
Koldús vagyok, szegény . . .
De óh, azért mindannyitokra
Csak áldást mondok én.

. . . Párnám a föld és paplanom most
Az égnek felelje.
Föltot, gombot szakadt rubámra
Nem varr föl senkise.
Pedig a szél sikongva jár át
Vonagló testemen —
S naponként inség és nyomor közt
Telik le életem.

S ha meghalok, — óh vágyakozva
Nézek e perc elé!
Száradt csontom majd szertehányják,
Nem kérde, hogy kié.
Nem kérde azt, hogy hol sziltemem,
Ki volt az én anyám?
Egy éhes saskeselyű vijjogva
Száll lakomázni rám.

. . . Megyek tovább, örök reményenél
S csalódva szüntelen.
Örök remény, örök családias
Kört rád emlékezem.
— Ki egykor bölcsőm ringatád el,
Anyám, én jó anyám;
Kötés, avagy más munka közben
Gondolsz-e néha rám?

Keményfi.

ŐSEMBER-KÉPZÉS.

Ira: Kiss Béla.

Juda Tamásnak Matykón volt egy villaszerző házi-kója, ahol rendszeren a nyarat tölténi szokta. Junius elején belekötözött s valamikor szeptember végén hagyta el. Erről az érdeemes uri emberről tudnunk kell, hogy nagy, bozontos haját és széleskarimájú kalapot viselt, amiből a kétszer kettő négy biztossággal lehet következtetni, hogy festő volt. Az igaz, még nem alkotott valami világhírű művet, de sokkal több ostobaságot követelt el, mint akármelyik világhírű művész.

Matykón azzal töltötte idejét, hogy egész napokon át a hegyek között barangolt. Egyik rajzkönyvet a másik után firkantotta tele mindenféle vázlatokkal. Egyszer ily kirándulás alkalmával ráakadt egy barlangra. Amint ezt észegette, képzetársítás folytán eszébe jutott a barlanglakó, az ősember s nyomban rá megvilant agyában az eszme: az ősember barlangostul lefesteni.

Minél tovább gondolkozott e tárgyról, annál jobban el volt ragadtatva.

A barlang tehát megvolt, csak ősember kellett hozzá. Az pedig okvetlenül kellett, mert Juda Tamás naturalista volt, ki minden természet után festett. Jól megjegyezte magának a barlangot és hazafelé indult.

Az egész uton festménye tárgyával foglalkozott és képzetében előre látta azt az óriási hatást, amit művével el fog érni.

Amint az erdő szélén haladt, egy csavargót vett észre, ki a fák árnyékában édesdeden szundikált. Megállt előtte és szakértőleg mérlegelte végig szemével. A tolettje ugyan nem valami kifogástalan volt, de öles természetével, széles válllaival és marcona pófájával pompás anyagnak ígérkezett egy ősemberhez.

Ámbár az a hatalmas füttykös, melyet az ismeretlen Herkules alvásközben is markában szorongatott, egy kissé bizalmatlanságot keltett iránta, de azért a festő megszólította.

— Hallja, barátom . . .
A csavargó felült és gyanakodva nézett a művészre.

— Maga nagyon megetszett nekem, barátom . . .
Ez a kijelentés épenséggel nem keltett bizalmat a csavargóban. Mi az ördög tetszenék annak az urnak ó rajta, ha csak nem valami civile bujt kopó, ki szép szerével törbe akarja csalni. Azért felállott, hogy minderre készen lehessen. Így még félelmebb alak volt, egy fejével magasabb mint a piktör.

— Hát aztán kicsoda — micsoda az ur és mit akar velem? kérdé a csavargó, füttyköszel türelmetlenül ütögetve a földet.

A piktör bemutatta magát.
— A nevem Juda Tamás, festő vagyok. De mielőtt további tárgyalásokba bocsátkoznánk, gyujtson rá egy szivarra. Szokott-e dohányozni?

Előbe tartotta a szivartárcáját.

— Szoktam, s dekenyebb hangon, de ha nem jut ráva . . .
— Most már az Szeretném magát ös egész dolog nagyon nébány hónapig, de e borotválkozni, sem fé sem szabad.

— Abán, hát v . . .
— Persze. Azt nem nagy nehezéggé megvan önönl, csak t mondtam el mindent, tart, a kertemben t filagóriában. Egyéb t bört. Ez okvetlenül t ember lehessen. Arz semmiben hiány t

A csavargónak de mégis némi ketke volt valámben.
— No ha az pingáljon le itt engen. A festő elővet t alatt megörökítette a. Az ősember-káj hogy az egész csak. Most már beadta a t . . .
— No hát nem bernek. Hanem aztán Különösen akkor palat majd meglátja ugy birnak velem.
— Ne busuljon, feleltem megkérdezt.

— Bunkó Adam . . .
— Helyes. Bunk Midőn tázárke volt a kertjében elka Bunkó Adam m gedve, azonban azzal sehogy sem volt kit benne. Olyan volt ily paradicsombeli Adam.

De a festő nem csak ily kaphatja meg. Aztán hozza is kell amit elődeink a történe a legfőbb okot elhalg ne szokták.
Juda Tamás ped jó az embernek egy tával az ő lüsesége ez annyira megürrt, kívánta gazdául egy a festő pár het az ő modelle t ily tart, nemsokára

A kurzus azonban egyszer Bunkó Adam nézetkülönbséget az t Máskor meg Juda t okozta, hogy a kert söfalta. A festő nagy sárgát okozott neki. t egyszerű, csak azokat volna meg. De nagy egy martir némaságava Ilanem a csavargó életet. Hogy némi ká kint kirándulásokat t rökba. Persze ez nem meg ne lassa. Aki ped letbe esett, mert szen lehet, mint maga a p tásoknak komoly követ a takács annyira meg rajta vágatni. Bokáén a javasasszony, mi t egész faluban és mind kodtak tavol tartani t

De végre is elj t ősalápotba jutott, ho t Ennek pedig a helysz festő több napi kiránd készültetek.

Hogy semmi felt b köpenyt kapott az a barlanghoz. A szof a t A dolog a legná ki volt fesztve s t ttmjében már ott g zében egy nagy bolond szedegetni. Torzboron a laknázás nyomai hulladékaik heverte.

Ezalatt Miska a s Juda Tamás ész midőn a barlang bels meg füleiket. Oda teknt volt, aki nem a legba háborgatas ellen.

Bezegg nem vette ledobta a csoutot, a t hároman háromfél fut t Szerencsére a me cemege s a helyett, t volna, rögtön hozzafog t Nagyobb baj nem között eltévettek. A t déltájban teljesen kima modelnek azonban ugy t

Juda Tamás a t hogy szedte-vette sator t A legközelebbi vár utaztak.

Eppen a perronon uramfia egyszerre csak két rendőr kíséretben.

Mikor a festőt me kiabálni, hogy mentse t akarják szállítani.

— Szoktam, szoktam — mondá valamivel engedékenyebb hangon, miközben kivett egy havannát — de ha nem jut rávaló, akkor csak bagózom.

— Most már azt is megmondom, hogy mit akarok. Szeretném magát ösemberre kiképezni és lefesteni. Az egész dolog nagyon egyszerű. Ön nálam tartózkodik nébány hónapig, de ezen idő alatt sem nyíratkozni, sem borotválkozni, sem fésülködni, de még a körmét levágni sem szabad.

— Abán, hát vadembert akar az ur pingálni.

— Persze. Azt hiszem, hogy azokat a föltételeket nem nagy nehézségbe kerül betartani. Az alap már megvan önnél, csak tovább kell fejleszteni. De még nem mondtam el mindent. Azon idő alatt míg a kiképzés tart, a kertemben tartózkodik s lakása is ott lesz a filagóriában. Egyéb ruházatot nem visel, mint egy kecskebőr. Ez okvetlenül szükséges ahhoz, hogy valaki ösember lehessen. Arra természetesen gondom lesz, hogy semmiben hiányt ne szenvedjen. Nos, mit szól hozzá?

A csavargónak szemlátomást tettett ez az ajánlat, de mégis némi kételkedéssel fogadta. Ugy látszik ludas volt valamiben.

— No ha az ur piktor-mester — mondá — hát pingáljon le itt engem egy darab papirosra.

A festő elővette a vázlatkönyvet és egy-két perc alatt megörökítette a csavargót.

Az ösember-kandidátus nagyon csodálkozott rajta, hogy az egész csak firkálás és mégis hasonlít hozzá. Most már beadta a derekát.

— No hát nem bánom, beállok az urhoz vadembernek. Hanem aztán pálnka legyen ám minden reggel. Különösen akkor palinkáztasson be, mikor pingálni akar; majd meglátja úgy megvadulok tőle, hogy ötven se bírnak velem.

— Ne busuljon, barátom, lesz. De igaz ni, el is feledtem megkérdezni, hogy mi a becses neve?

— Bunkó Ádám.

— Helyes. Bunkó Ádám hát mehetünk.

Midőn bazaarkeztek, Juda Tamásnak első dolga volt a kertjében elkvarélyozni a csavargót.

Bunkó Ádám máskülönbén meg lett volna elégedve, azonban azzal az átkozott kecskebőr-kosztímmal sehoggy sem volt kibekülvé. Szokatlanul érezte magát benne. Olyan volt így, mint a bűn elkövetése után a paradicsombeli Ádám.

De a festő nem engedett. Azzal érvelt, hogy bőre csak így kaphatja meg az ösember természetes színetét. Aztán hozzá is kell szoknia ahhoz az egyenruhához, amit elődeink a történelem előtti időkben viseltek. Hanem a legfőbb okot elhallgatta, hogy t. i. valamiképen meg ne szokják.

Juda Tamás pedig tudván a bibliából, hogy nem jó az embernek egyedül lenni, azért a model mulattatásával az ő hűségét szolgálta, Miskát bizta meg. Aminek az annyira megörült, hogy a pokol mélységes fenekére kívánta gazdástul együtt azt a sehonait.

A festő pár hét múlva örömmel tapasztalta, hogy az ő modelje nagy haladást tett s ha a visszaféjlődés így tart, nem sokára valóságos barlanglakó lesz belőle.

A kurzus azonban nem mult el egészen simán. Így egyszer Bunkó Ádám — ösember módjára — valami nézetkülönbséget az öklével egyenlített ki a Miska hátán. Maskor meg Juda Tamásnak azt a kellemetlenségét okozta, hogy a kert legelső és legszebb gyümölcsseit fölfalta. A festő nagy nyene lévén, ez nem kevés bosszúságot okozott neki. Inkább Miskát verte volna el még egyszer, csak azokat a zamatos gyümölcsöket hagyta volna meg. De nagy cél nagy áldozatokat kíván és ő egy martír némaságával nyugodott bele.

Hanem a csavargó kezdte már unni az egyhangu életet. Hogy némi kárpótlást szerezzen magának, estenkint kirándulásokat tett a szomszéd kertekbe és udvarokba. Persze ez nem ment a nélkül, hogy egyik-másik meg ne lássa. Aki pedig meglátta, az valósággal rémületbe esett, mert szentül azt hitte, hogy az más nem lehet, mint maga a pokolbeli sátán. Ezeknek a látogatásoknak komoly következményei is lettek. Szürke István, a takács annyira megijedt, hogy másnap eret kellett rajta vágatni. Bokánéra meg három napig imádkozott a javasasszony, míg egy kicsit magához tért.

Az ördög vizitelei nagy riadalmat okoztak az egész faluban és mindenféle hokusz-pokuszokkal iparkodtak távol tartani ő kelmet.

De végre is eljött az idő, midőn Bunkó annyira ósallapotba jutott, hogy el lehetett kezdeni a képfestést. Ennek pedig a helyszínen kellett megtörténnie, azért a festő több napi kirándulásra megtette a szükséges előkészületeket.

Hogy semmi feltűnést ne keltsenek, a csavargó egy bő köpenyt kapott az utra, s kora hajnalban elindultak a barlanghoz. A szolga és a model cipelték a podgyászt.

A dolog a legnagyobb rendben ment. A vászon ki volt feszítve s Bunkó Ádám az ő kecskebőr-kosztíkjében már ott guggolt a barlang nyílása előtt, kezében egy nagy bolond csonttal, melyből a velőt látszott szedgetni. Torzonborz bajuszán és szakállán ott voltak a lakmározás nyomai. Előtte egy szétmarcangolt állat hulladékai heverték.

Ezalatt Miska a sátor készítésén fáradozott.

Juda Tamás éppen hozzá akart fogni a festéshez, midőn a barlang belsejéből szokatlan hangok ütöttek meg füleiket. Oda tekintettek. Egy nagy bozontos medve volt, aki nem a legbarátságosabb módon protestált a háborgatás ellen.

Bezzeg nem vették tréfára a dolgot. Az ösember ledobta a csontot, a festő az ecsetet, Miska a baltát s hároman háromfelé futottak.

Szerencsére a medvének megtetszett az ott hagyott csemege s a helyett, hogy valamelyiket üldözöbe vette volna, rögtön hozzáfogott a reggelizéshez.

Nagyobb baj nem lett belőle, minthogy a hegyek között eltűntek. A festő és Miska valamikor másnap déltájban teljesen kimerült állapotban kerültek haza. A modelnek azonban úgy látszik nyoma veszett.

Juda Tamást annyira elkésértette ez a kudarc, hogy szedte-vette sátorfáját és ott hagyta Matykót.

A legközelebbi városba ment, hogy a vasuton tovább utazzék.

Eppen a perronon várta a vonat indulását, hát uramfia egyszerre csak kit pillant meg, az ő Bunkóját két rendőr kíséretében.

Mikor a festőt meglátta, oda robant és elkezdett kiabálni, hogy mentse meg őt, mert a bolondok házába akarják szállítani.

A rendőrök azon biszembem, hogy az őrtülségi roham kitört rajta, egész hivatalos komolysággal kezdték lefűllelni a szerencsétlent.

A festőnek nagy ügyel-bajjal sikerült a szegény modelt a kellemetlen kéjtuzakástól megmenteni. Haj, de mit használt az neki, ha profán kezek egészen megfosztották ösemberit mivoltától. Valóságos tökök csináltak abból a szép bozontos fejből.

Közgazdaság.

A nedves falak szárazzá tétele.

Hogy mily roppant kellemetlen a nedves fal egy a szobában, mint a magtárakban és kamarákban, azt minden egyes gazda tudja. Van is elég panasz és van elég „jóindulatu” tanács, módszer és eszköz, melylyel a falakat szárazabbá tehetjük.

Annny mindenféle módot lehet olvasni a szaklapokban és hallani az ismerősöktől, hogy csakugyan nem tudjuk, melyik hát az igazi.

Ilyen segítő eszközök: a portlandi és hidraulikus vakolat, az aszfalt-máz, vagy az annyira dícsért platina mázólo szer és még tudja isten mennyi cifrábnál cifrább eljárás, melyek költségességük mellett csak azt eredményezik, hogy a faldnedvesség évről évre feljebb húzódik, vissza lévén a léghatlan máz által tartva kiszaradása és a mint eléri azon magasságot, a hol a víz és léghatlan máz megszűnik, ismét előtör és ismét költséges javítást igényel.

Pedig az épületfalak és más nedvességet magukba tartó gödrök mellett annyira átmedvesednek, hogy a vakolat lecsik s e baj a legszorgalmasabb kijavítások dacára, évről-évről terjed. Legkellemetlenebb az, ha a szobák, különösen a lakó szobák falát támadja meg, nemcsak azért, hogy a legszebb festést, vagy szőnyeget semmisíti meg, hanem egészségi szempontból is, mivel az ilyen falak kigözlögése a szoba levegőjét is megfertőzti.

A baj oka abban rejlik, hogy a téglá és vakolat hajszálcsövein a nedvesség beszívódik s előbb a téglába, később a külső vakolatba s végre a falba annyira beleveszi magát a víz, nedvesség, hogy onnan azt eltávolítani csak alapos falleveréssel és az alább leirt módon lehet.

Magam is több éven próbálgattam sok mindenféle szert, módot, de bizony többé-kevésbé mindegyik csütörtököt mondott, végre három évvel ezelőtt egy ismerősöm által ajánlott módot alkalmaztam és ez teljesen meg is felelt várakozásomnak. Ma úgy szobám, mint a magtár teljesen szárazak.

Mindenekelőtt el kell távolítani a nedvessé vállott vakolatot 2—3 cm.-rel magasabban, mint a meddig az jelentkezett, sőt a téglaközök közül is pár cm.-re ki kell a vakolatot kaparni, két-három napig így hagyni vakolatlan állapotban, hogy a fal amennyire lehet, kiszáradjon.

Ez megtörténvén a nélkül, hogy a lekapt vakolat helyett legkisebb mérvben is más alkalmaztatnák, a kijavítandó falfelület egészen beborítottik tetőcseréppel, még pedig amennyiben a tetőcserép szárazon nem tapadna a falhoz, vakolatot pedig alkalmazni egyáltalán nem szabad, hogy mégis szilárdul megmaradjon a falon, minden egyes cserép 10 cm. hosszú s kampóval ellátott szeggel két-három helyen a falhoz szegeztetik. Hogy pedig a cserepek egymás mellé jól odailleszthetők legyenek, körív alaku végök egyenesre vágandó, fűlök pedig letörendő. Be lévén így borítva a fal tetőcseréppel, az egy vékony cement réteggel bevonatik és kisimittatik s ezzel be van fejezve az egész eljárás, melyet pár napi száradás után bátran be lehet festeni vagy meszolni.

Ezen egyszerű eljárásnak föelőnye abban rejlik, hogy a fedélcserépeknek vakolat nélküli alkalmazása folytán a téglá- és a külső falboríték közötti hajszálcsövevégi összeköttetés megszakittatik és így a fal nedvessége nem képes előtörni, sőt e helyen az alig 9 mm. vastag vakolat réteg a külső levegő behatolását nem zárván el, a folytonos kiszáradás nagy mérvben előmozdittatik.

Ily módon sokkal hamarabb értünk célra és a falak állandóan szárazak maradnak.

Felolós szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

kör- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásba bekebelezett Tiszakálmánfalva községben üresedésbe jött szűlésznői állásra pályázatot nyitok s felhívom mindazokat, kik ezen állást elnyerni óhajtták, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényüket hozzám **folgyó évi szeptember hó 10-éig** terjesszék be, mert a később érkezettek figyelembe nem vétetnek.

Javadalmazás évi 20 frt fizetés és szűlési esetenl való közreműködésért 1 frt díj, teljesen vagyontalanoknál díjmentesen tartozik közreműködni.

Titelen, 1897. évi augusztus hó 18-án.

Szemző János,
főszolgabíró.

3—1

6191. szám.

kig. 1897.

Pályázati hirdetés.

Bács-Bodrogh vármegye titeli járásba bekebelezett Kovil-Szt.-Iván községben üresedésben levő községi irnoki állásra enzenel pályázatot nyitok s felhívom pályázókat, miszerint szabályszerűleg felszerelt kérvényeiket hozzám **folgyó évi szeptember hó 15-ig** nyújtsák be.

Titelen, 1897. évi augusztus hó 13-án.

Szemző János,
főszolgabíró.

Széna eladás.

Hatvan (60) szekér kitünő, első minőségű széna azonnal eladó. A venni szándékozók forduljanak **Deák Andor** csonoplai jegyzőhöz. 3—1

Hirdetmény.

A kis-szállási uradalomban (budapesti zimonyi vasuti állomás) 32 darab számfeletti, saját nevelésű, magyar fajtájú, befogásra alkalmas 4½ éves gulyabeli tinó **f. évi augusztus hó 31-én reggel 8 órakor** nyilvános szóbeli árverés útján páronként készpénzfizetés mellett el fog adatni.

Venni szándékozókát előleges bejelentés mellett kocsi fogja a vasuti állomáson várni.

Kis-Szállás, 1897. évi augusztus hó 15.

3—3

Az uradalmi jószágfelügyelőség.

Könyvkötészetemben két tanuló felvétetik.

KOLLÁR JÓZSEF

KÖNYVKERESKEDESE

2—2

ZOMBORBAN.

Irnok kerestetik.

Torzsa község jegyzői irodájában, a jegyzői tendőkben jártassággal bíró **irnok** azonnal alkalmazást nyerhet havi 25 frt fizetés mellett.

Kik ezen állást elnyerni óhajtták, bizonyítványaikat az előjáráságnak mielőbb küldjék be.

3—2

Előljáróság.

Kiadó lakás és bolthelyiség.

A Kalap-utcában (a Belt-féle gőzmalom átellenében) egy két szobából, konyhából és éléskamrából álló utcai lakás **november hó 1-től** kiadó.

Egy üzlethelyiség ugyanott szintén kiadó.

Bővebbet

Spitzer Márknál,

Trefort-utca 216.

3—2

8827. szám.

P. 1897.

Hirdetmény.

A baja—zombor—ujvidéki h. é. vasut számára kisajátított területek kártalanítása tárgyában a kisajátító vállalat és a kisajátított 3400. sztkben 13865. hr. sz. alatt felvett 2 h. 800 □ öl területű föld tulajdonosa Gombárovics Pálné, továbbá a 8595. hr. sz. alatt felvett 4 hold 511 □ öl tulajdonosai Gombárovics férj. Magyarovits Viktor, kk. Gombárovics István, Gombárovics Teréz, Weber Antónia és kk. Ádám Antónia zombori lakosok közötti egyezség létre nem jöven, az 1881. XLI. t. c. 46. és köv. §-ában foglalt kártalanítási eljárás megkezdésére **határnapul 1897. évi szeptember hó 7. napjának d. e. 9 órája** a helynére (Rancsevo) kitézetik és a tárgyalás vezetésére *Grün József* kir. törvényszéki bíró kiküldetik, ki mellé tollvivőül Lacheta Béla kir. törvényszéki aljegyző kirendeltetik.

Megjegyeztetik, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás iránt az érdemleges határozathozatalát gátolni nem fogja. Ügygondnokul a távollevő és ismeretlen érdekeltek részére dr. Vujevich Zoltán ügyvéd kineveztetik.

Zomborban, a kir. törvszéknél, 1897. augusztus 9.

Rajesich László,
jegyző.

Gozdu Elek,
elnök.

3—3

7690. sz.

tkvi 1897.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy dr. Czvetkovits Péter végrehajtatónak Kolarits Amália végrehajttást szenvedő eileni 64 frt 66 kr tőkekövetelés és járulékaí iránti végrehajttási ügyében a zombori kir. törvényszék területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 883. számú telekjkrben foglalt Kolarits Amália nevéen álló A. † (2618—2623.) hr., 319. ö. i. számú ház és 208¹/₁₂-ed □ öl beltelekre 1200 forintban enzenel megállapított kikiáltási árban az árverést elrendelte, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan **az 1897. évi szeptember hó 6-ik napján délután 3 órakor** a telekkönyvi hatóság árverési helyiségében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlan becsárának 10⁰/₁₀₀-át, vagyis 120 frtot készpénzben, vagy az 1881. évi LX. t. c. 42-ik §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881-ik évi november hó 1-én 3333. szám alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt Zomborban, 1897. évi június hó 21. napján. A zombori kir. törvszék mint telekkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. trvszéki bíró.

Kiadó lakház.

Zombor, Bánát külváros, Juhász-utca 141. számú ujonnan épült lakház, mely a mai kor igényeinek megfelelőleg van építve, folyó évi november 1-étől fogva kiadó, esetleg szabad kézből eladó. — Bővebb értesítés nyerhető a 3-3 kiadóhivataltban.

2116. szám
tkvi 1897.

Árverési hirdetés.

A hódásági kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy a hódásági takarékpénztár dr. Legrand Ferenc ügyvéd képviseltje végrehajtónak Putter Márton végrehajtást szenvedő elleni 100 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a hódásági kir. járásbíró) területén lévő, Hódásági községében fekvő, a hódásági 839 sz. betétben A. I. 295/1. r. sz. 285. ö. i. szám alatt foglalt ingatlanból Putter Márton 1/4 ed részbeni jutalékára 600 frt kiküldési árban az árverést elrendelre és hogy ezen fentebb megjelölt ingatlan az 1897. évi szeptember hó 11-ik napján délután 3 órakor Hódásági községében nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át vagyis 60 frt — krt készpénzben vagy az 1881. LX. t. c. 42 §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Hódáságon, 1897. évi június hó 8-án.

A hódásági kir. járásbíró mint telegkönyvi hatóság.

7348. sz.
tkvi 1897.

Árverési hirdetés.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Német (előbb Deutsch) Lipót végrehajtónak néhai Sulyik Ferencné szül. Kovácsics Katalin örökösai végrehajtást szenvedők elleni 500 frt tőkekövetelés és járuléki iránti végrehajtási ügyében a zombori kir. törvényszék (a zombori kir. járásbíró) területén lévő, Zomborban fekvő, a zombori 5432. sz. tjkvben A. 1. sorsz. alatt felvett 451. hr. s 193. ö. i. sz. ház és 574^{1/2} ö. l. beltelek-ből Kovácsics Katalin férj. Sulyik Ferencné 120^{1/2} ö. l. részben megillető jutalékra 362 frtban; a zombori 181. számú tjkönyvben A. 1. sorsz. alatt felvett (597-599.) hr. s 41. ö. i. számú ház s 267 ö. l. beltelekből ugyanazt 37^{1/2} ö. l. részben megillető jutalékra 70 frtban; ugyanott A. 1. sorsz. alatt felvett (7770-7772) hr. s 551. ö. i. sz. ház s 1 h. 1063^{1/2} ö. l. ö. l. szőlőből ugyanazt megillető jutalékra 10 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett (7808-7809) hr. s 543. ö. i. sz. ház s 2 h. 84^{1/2} ö. l. ö. l. szántó és szőlőből ugyanazt megillető jutalékra 16 frtban; ugyanott A. 1. sorsz. a. (7836-37.) hr. sz. szőlő, szántó és nádasból ugyanazt megillető jutalékra 7 frtban; A. 1. sorsz. alatt felvett 10550. hr. sz. 2 h. 202^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 22 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10574. hr. sz. 5 h. 1268^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 37 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10583. hr. sz. 1277 ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 6 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10588. hr. sz. 2 h. 394^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 16 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10606. hr. sz. 1 h. 743 ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 12 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10613. hr. sz. 7 h. 341^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 52 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10617. hr. sz. 1 h. 398^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 9 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10655. hr. sz. 2 h. 879^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 18 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 11643. hr. sz. 4 h. 1296^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 35 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 11690. hr. sz. 1 h. 351. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 7 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett (11696-702.) hr., 904. ö. i. sz. szállás, ház és 16 h. 1035^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 137 frtban; A. 1. sorsz. a. felvett 10520. hr. sz. 1 h. 388^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 10 frtban; végül az A. 1. sorsz. szám alatt felvett 10523. hr. számú 4 hold 439^{1/2} ö. l. ö. l. szántóból ugyanazt megillető jutalékra 30 forintban ezennel megállapított kiküldési árban, azonban a fenti összes ingatlanokra Tunner Nándor javára bekebelezett haszonélvezeti jog épségben hagyása mellett, az árverést elrendelre, és hogy a fennebb megjelölt ingatlan az 1897-ik évi szeptember hó 13-ik napján délután 3 órakor ezen kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság árverési termében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kiküldési árban alul is eladtni fog.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlan becsárának 10% -át készpénzben, vagy az 1881. évi LX-ik törvénycikk 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. alatt kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni. Kelt Zomborban, 1897. évi június hó 23-án.

A zombori kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság.

Radány Péter,
kir. törv. bír.

A Zombori Kerékpár-Egyesület felügyelete alatt álló

Attila-kerékpár

egyedüli gyári raktára Bács-Bodrogh vármegye részére

POCK LÁSZLÓ

ZOMBORBAN.

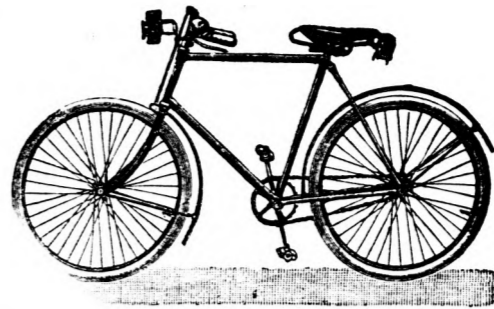
A zombori kerékpár-egyesület szállítója. — Javitóműhely saját házban.

Üveg, porcellán, lámpa, majolika, luxus- és khinaezüst diszárak gyári raktára.

Vidéki megrendelések 24 óra alatt pontosan eszközöltetnek.

Attila-kerékpárok gyári áron kaphatók. Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Vidéki főraktárain: Baja, Szabadka, Ujvidék, Zenta. *—26

HEINDLHOFFER RÓBERTNÉ ZOMBORBAN.

VIASZ-KENDŐS
Legjobb és leggyorsabb bevezető-szer kemény padló számára. Egy köcsög ára 60 kr.

ARANY-FÉNYMÁZ
Képeknek stb. bevarranyozására. Egy kis palack ára 20 kr.

Fehér, "Glasur"-fénymáz
Legjobb szer mosdószatlok, ajtók, ablakkereszkék stb. ujjonnan befestésére. 1 kis doboz 45 kr, 1 nagy doboz ára 75 kr. Mindenkor kaphatók.

HEINDLHOFFER RÓBERTNÉ ZOMBORBAN.

5840. szám.
kig. 1897.

Arlejtési hirdetés.

A vármegyei alispáni hivatalnak folyó év augusztus hó 5. 31567/alsip. 1897. sz. a. kelt határozata szerint a szabályai jogszabályok lakon eszközöndő tatarozási munkálatoknak 131 frt 67 kr erejéig leendő fogantatásának engedélyeztetvén, ezen munkálat a szabályai jogszabályi hivatalnál 1897. évi szeptember hó 6-án d. e. 9 órakor arlejtés útján a következő feltételek mellett fog biztosítottani:

- Vállalkozó tartozik a vállalati ár 10% -át képező óvadékat készpénzben, vagy óvadékképes értékpapírban az arlejtés alkalmával a főszolgabíró kezéhez letenni.
- A vállalati összeg a munkálat teljesítése és annak kifogástalan átvétele után lesz kifizetve.
- Vállalkozó tartozik az arlejtési vagy alkunyezményi jegyzőkönyvre és a költségvetést 50-50 kros bélyeggel az arlejtés után ellátni, továbbá a vállalati összegről kiállítandó nyugtára a II. és III. fokozat szerinti bélyegletetkel lenni.
- Vállalkozó tartozik az elvállalt munkát az arlejtés jóváhagyásától illetve a munkának átvételétől számított 30 nap alatt befejezni.

Figyelmeztetnek mindazok, kik ezen munkát elvállalni akarják, hogy az előmereti költségvetés az arlejtés napjáig nálam a hivatalos órák alatt megtekinthetők. Zsablyán, 1897. évi augusztus hó 16-án.

Krudy Géza,
szolgabíró.

3-2

Az előkelő világ arczépitője a

Királynő arczéme,

mely hatásánál fogva fölülmul minden eddig ismert arczépitő szereket.

Ártalmas alkatrészekről ment, nem tartalmaz zsiros anyagot, a bőr által teljesen felszívatik. Rövid használat után eltávozik az arczól minden börtisztatlanság, u. m.: szeplőt, májfoltot, pörsemet, mitessert stb., a bőrt fénytelen simává és hófehérre teszi, nappali használatát megővja az arcbört a szél és hideg káros hatásától. Igen alkalmas színházak és estélyekre, mivel a hölgyorok általa jobban tapad és az areon állandóan megmarad.

EGY TEGELY 70 KR.

Királynő crème szappan,
melynek alkatrészei a Királynő arczéme-el szoros összefüggésben vannak, a bőrnek simaságot, üdéséget kölcsönöz. Kiváló jó illatánál fogva legelső toillette szappan. **Egy darab 50 kr.**

"Mivel hasonló névvel teljesen értéktelen és ártalmas utánozások vannak, minden tegely védjeggyel van lezárva." Egyedül kapható:

TEMESVÁRY JÓZSEF
Angyal-gyógyszertárban ZOMBORBAN.
52-36 Postai megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Zombor. Bittermann Nándor és fia könyv- és könyvendéjéből

2099. szám.
kig. 1897.

PÁLYÁZATI HIRDETÉNY.

Ada községben lemondás folytán tisedésbe jött gyalogrendőri állásra ezennel pályázati nyitattik. Az állás javadalmazása havonként utólagos részletekben fizetendő évi 250 frt.

Felhivatnak mindazon magyar honosságú, katonai kötelezettségüknek eleget tett, írni és olvasni tudó pályázni óhajtok, miszerint sajátkezűleg irt pályázati kérvényüket alulirt előjáróshoz keresztlevél, katonai könyvecské, hatósági és orvosi bizonyítvánnyal felszerelve **folyó évi szeptember hó 1-ig** annál inkább adják be, mert későbbben érkezők figyelembe vétetni, nem fognak.

Kelt Adán, 1897. augusztus hó 19-én.

Aradszky Ulászló,
jegyző.

Wolf József,
bíró.

Kiadó lakás.

Egy ujonnan épült ház, két úri lakás, mindegyikbe 3-3 szoba, 1-1 előszoba, konyha, padlás, éléskamra, külön mosókonyha és kert azonnal, vagy november 1-én kiadó, esetleg szabad kézből eladó.

Bővebb felvilágosítást ad

Klaszovác Sándor,
Kalap-utca 223.

597. szám.
1897.

Árverési hirdetés.

Alulirt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zombori tek. kir. járásbíró 1897. évi 14457. számú végzése következtében Szilágyi Mór zombori ügyvéd által képviselt Scheuermann Jakab új szivaci lakos javára Bischof Henrik és társai új-szivaci lakosok ellen 117 frt 66 kr és járuléki erejéig fogantatott kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 317 frtra becsült disznók, borju, geszén és kenderből álló ingóságok nyilvános árverésen eladtnak.

Mely árverésnek a zombori tek. kir. járásbíró 15488/1897. számú végzése folytán 117 frt 66 kr tőkekövetelés, ennek 1896. évi november hó 2-ik napjától járó 8% kamatai és eddig összesen 88 frt 34 krtban bíróság már megállapított költség erejéig Uj Szivacon alperes lakásán leendő eszközölésére 1897. évi szeptember hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája határidőül kiütetik és ahhoz a venni szándékozik oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t. c. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legutóbbi ígérőnek becsárán alul is el fognak adtni.

Kelt Zomborban, 1897. évi augusztus hó 16-án.

Cservenka Lajos,
kir. bir. végrehajtó.

XX. évfoly

Egész évre...
Fél évre...
Negyed évre...
A lap szelle...
illető külden...
szerkesztőnek...
a lap tulajdon...
dend...

Egyes szám a

Med

Zo

A politikai...
sem mutatkozik, az...
a belpolitika terén...
vannak szép lelkek...
közvélemény is...
kiméletet engedjen...
gondoskodnak ról...
sák. Ezek mindent...
és így itélnek eleve...
ítéletet az országgy...
természetesen homl...
sággal. Pártszenvet...
tömeg elfogultság...
zet elfogulatlan ele...
igatni. A judiciu...
az ítélet és igaz...
A szabadságát él...
ugy hangzik, hogy...
volt, hogy az orszá...
alkotni.

Vizsgáljuk me...
vizsgálódásunkban...
politikai szenvedé...
elfogulatlanság és...
kell emelnünk, hog...
képessége hosszú...
a kormány hatalm...
Az Ausztriában kit...
parlamentet is me...
működésében és a...
nagy számának, v...
levéltárba kellett...
támadást. Az elle...
három hónapot vet...
idejéből és így az...
képeni munkára ali...
E négy-öt hónap...
gyalt és elfogadott.

A „BÁO

A sz

Habár megvetve...
S mit érted adra...
Habár nevet s...
Tisztelek és be...
S bár sok zama...
S nem könnyezel...
Habár e dalt te...
Számár, fogadd b...

Az emberek s...
Te legbutább va...
A let kérdéshez...
Mindegy neked...
Agyad nem terle...
Ugy véled: egy...
Vagy baromi nas...
Te boldogabb va...

Ha gazdád botja...
Vagy megbiesakl...
Mi az neked? K...
S nem lélek fel...
Legfőlebb rugsz...
De ez csak nagy...
Mert főerényed...
Csodás hidegver...

... Mondják, hogy...
Szírtet, követ, sz...
Ma semmi ez, bá...
Hisz föl az ég...
Ha bőgni kezd...
Jobban megindul...
S esőkönyvet hull...
Dalod hatotta meg...

* Mutatvány szerzője.